

Ekologisk utredning och konsekvensbedömning av detaljplan vid Blommensbergsvägen, del av Aspudden 2:1 m.fl. Stockholms stad

Naturcentrum AB
2023-08-29

Slutversion

Uppdragsgivare

Arkitema AB på uppdrag av Riksbyggen, Mikael Olsson samt Wallenstam, Ida Niklasson/Lena Kyrö.

Uppdragsgivarens kontaktperson

Per Axelsson
Landskapsarkitekt LAR/MSA Associate partner
Affärsområdeschef Urban design
Telefon: 070-885 84 82
E-mail: per.axelsson@arkitema.com

Uppdragstagare

Naturcentrum AB
Västanvindsgatan 8
444 30 Stenungsund
Tel. 010-220 12 00
ncab@naturcentrum.se

Projektledare

Thomas Strid
Tel. 070 638 76 36
thomas.strid@naturcentrum.se

Rapport

Lilian Karlsson & Thomas Strid, Naturcentrum AB

Intern granskning

Andreas Malmqvist, Naturcentrum AB

Kartmaterial

©Lantmäteriet.

Bilder

Omslagsbild: Allé i östra delen av planområdet.

Foton i rapporten: Samtliga foton är från planområdet och har tagits av Naturcentrum i samband med inventeringar i området.

Denna rapport bör citeras

Karlsson, L. & Strid, T. 2023. Ekologisk utredning och konsekvensbedömning av detaljplan vid Blommensbergsvägen, del av Aspudden 2:1 m.fl. Stockholms stad. Naturcentrum AB i PDF-rapport till Arkitema AB. 70 sidor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
<i>Nuvarande planförslag .....</i>	<i>6</i>
Naturvärden	7
<i>Resultat från naturvärdesinventeringen.....</i>	<i>8</i>
Naturvärdesträd	19
Konsekvensbedömning.....	22
<i>Avgränsningar .....</i>	<i>22</i>
<i>Metodik .....</i>	<i>22</i>
<i>Bedömning av påverkan på biologisk mångfald.....</i>	<i>23</i>
<i>Naturvårdsarter.....</i>	<i>27</i>
<i>Naturvärdesträd .....</i>	<i>33</i>
<i>Konsekvensbedömning av delområden .....</i>	<i>37</i>
<i>Sammanvägd konsekvensbedömning .....</i>	<i>47</i>
Upplysningar	48
Referenser	49
<i>GIS-underlag.....</i>	<i>50</i>
<i>Internetbaserade källor .....</i>	<i>50</i>
Bilaga 1.....	51
Bilaga 2.....	55
Bilaga 3.....	69

Sammanfattning

Uppdrag

Naturcentrum AB har på uppdrag av Arkitema AB genomfört en ekologisk utredning och konsekvensbedömning av föreslagen detaljplan vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden, Stockholms Stad. Alla analyser i rapporten utgår ifrån vilken påverkan genomförandet av detaljplanen medför på ekologiska värden/biologisk mångfald.

Befintliga naturvärden

Inventeringsområdet är beläget i stadsdelen Aspudden, Stockholms Stad, och utgör en del av ett större, sammanhängande område med rikligt inslag av ädellövträd i stadsmiljö samt mer utpräglade skogsbestånd med ädellöv- och hållmarkstallskog. I planområdet finns i nuläget främst skogs- och parkmiljöer med gräsytor, vägar och inslag av mindre anläggningar.

Sammanlagt identifierades 13 naturvärdesobjekt vid naturvärdesinventeringen. Dessa utgörs av:

- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.** Tre objekt bestående av parkmiljöer och lövdominerad blandskog med gammal ek och tall.
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Sex naturvärdesobjekt bestående av ädellövskog, blandlövskog, ädellövdominerad blandskog och parkmiljöer med hållmarker och ek.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fyra naturvärdesobjekt bestående av lövdominerad blandskog, parkmiljöer och en skogsdunge.

Vid naturvärdesinventering och efterföljande inventeringar noterades 26 naturvårdsarter i planområdet eller i dess närmaste omgivning. Många av dessa är knutna till gamla träd och trädmiljöer med tall och skogsek.

Ett landskapsobjekt identifierades vid naturvärdesinventeringen, ett stort område med mer eller mindre sammanhängande ädellövmiljöer, lövmiljöer och hållmarkstallskog vid Mälarens strand och kring sjön Trekanten. Stora sammanhängande skogsområden är av betydelse för många fåglar, fladdermöss och däggdjur samt grod- och kräldjur i stadsmiljö.

Totalt bedömdes 148 träd som naturvärdesträd vid de olika inventeringar som genomförts i området, huvuddelen tall och skogsek. 24 träd bedömdes som

särskilt skyddsvärda (klass 1) med högsta bevarandevärde. Utöver detta bedömdes 54 träd som skyddsvärda (klass 2) och 62 bedömdes som värdefulla (klass 3). Ytterligare ett gammalt träd och sju hålträd har pekats ut som bevarandevärda. Sammantaget hyser planområdet och dess närmaste omgivningar höga värden för biologisk mångfald knutet till gamla träd och trädmiljöer.

Konsekvensbedömning

Sammantaget bedöms planens konsekvenser för biologisk mångfald inom planområdet som stora på en lokal nivå mot bakgrund att värdefulla livsmiljöer tas i anspråk och att det avverkas ett stort antal naturvärdesträd, varav många bedöms vara omkring 150–200 år och därmed inte går att ersätta inom en överskådlig framtid. Påverkan på arter knutna till tall och ek bedöms som särskilt stor. Risken för påverkan genom en ökad mänsklig närvaro efter att byggnationen är färdigställd bedöms också som stor.

På en regional nivå bedöms planen få måttliga till möjligen stora konsekvenser. Störst konsekvenser får planen för rödlistade och minskande arter knutna till gamla ekar och tallar. Det är svårt att säga att varje enskild exploatering som innebär förlust av ek- och tallmiljöer ger en regional påverkan, istället är det främst de sammanvägda biotopförlusterna som bedöms ge kumulativa effekter på regional nivå.

Planens konsekvenser för biologisk mångfald bedöms som måttliga i ett nationellt perspektiv och går inte att negligera då Sverige har ett särskilt ansvar för ekmiljöer och flera rödlistade arter påverkas negativt. Det är svårt att säga hur stora konsekvenser förlusten av ekmiljöer i och med just denna detaljplan får på nationell nivå och i likhet med regional nivå kan de kumulativa effekterna sammantaget innebära mer betydande konsekvenser.

Det finns osäkerheter i bedömningen gällande konsekvenser för många träd som bedöms påverkas, både inom och utanför planområdet. Graden av påverkan avgörs i många fall av vilken hänsyn som tas vid anläggande och byggnation samt i vilken mån skyddsåtgärder kan genomföras och vilken hänsyn dessa tar till biologisk mångfald, inte bara trädens vitalitet. På längre sikt har det även betydelse i vilken mån som biologisk mångfald knuten till träden beaktas i den löpande skötseln i planområdet och de närmaste omgivningarna. Samrådspålit kommer även fortsättningsvis att råda för de fyra skyddsvärda träd som lämnas kvar i området men för övriga naturvärdesträd finns ingenting i planbestämmelserna som säkerställer deras fortsatta biologiska värden på sikt. Då det inte heller finns någon trädplan med biologisk expertis bedöms risken för påverkan på träden öka.

Bakgrund och syfte

Naturcentrum AB har på uppdrag av Arkitema AB genomfört en ekologisk utredning och konsekvensbedömning av föreslagen detaljplan vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden, Stockholms Stad. Syftet med denna ekologiska utredning har varit att utifrån befintliga underlag, inventeringar och utredningar:

1. redovisa kända naturvärden inom detaljplanen
2. bedöma detaljplanens påverkan på biologisk mångfald
3. göra en konsekvensbedömning av hur föreslagen bebyggelse samt planerade gårdsmiljöer och anläggningar inom allmän platsmark påverkar biologisk mångfald i området

Alla analyser i rapporten utgår ifrån vilken påverkan genomförandet av detaljplanen medför på biologisk mångfald.

Rapporten har till form och innehåll delvis utgått ifrån tidigare genomförd ekologirapport för Stockholms stad (Haglund m.fl. 2023).

Nuvarande planförslag

Stockholms stad har tagit fram ett förslag på en ny detaljplan för Blommensbergsvägen. Planen omfattar en yta på 2,2 hektar (figur 1) med byggande av cirka 215 bostäder längs med Blommensbergsvägen, Erik Segersalls väg och Hövdingagatan i Aspudden.

Under planarbetet har justeringar genomförts för att minska påverkan på den biologiska mångfalden (se bilaga 3). Bedömningar i denna rapport utgår dock endast från nuvarande planförslag.

Förutom bebyggelsen planeras att:

- Blommensbergsvägen får bredare gång- och cykelbanor för att skapa goda möjligheter för cykelpendling och förbättrad tillgänglighet till lokala målpunkter längs gatan.
- en ny timlashållplats för bussar etableras vid Aspuddens skola, som även bidrar med att hålla ner hastigheten på trafiken längs gatan.

- flera parkytor med planteringar, träd och sittplatser skapas i området

Figur 1. Utsnitt ur förslag på detaljplane-karta från Stockholms stadsbyggnadskontor, Planavdelningen (2023-06-16).

Naturvärden

Nedan presenteras en sammanfattad redovisning av kända naturvärden hämtade från den naturvärdesinventering som genomfördes av Naturcentrum år 2020 (Karlsson, Strid & Carlberg 2021), kompletterat med resultatet från den naturvärdesinventering som genomfördes av Naturcentrum i planområdets utökade östra del under maj 2023. Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). För en mer ingående metodbeskrivning, se bilaga 1.

Utöver naturvärdesinventeringen har även träd, fladdermöss och fåglar inventerats i området. Träd har inventerats av Trädmästarna (Trädmästarna 2020, Trädmästarna & Arkitema 2021), Naturcentrum (Karlsson, Strid & Carlberg 2021) och Ekologigruppen (GIS-underlag, Ekologigruppen 2022). Fladdermöss har inventerats av Naturcentrum (Karlsson 2020) och fåglar har inventerats av Naturcentrum (Karlsson, Strid & Carlberg 2021) och Calluna (Sahlin 2022).

Resultatet som redovisas i denna rapport utgår i huvudsak från naturvärdesinventeringen till viss del kompletterat med naturvårdsrelevant information som funnits tillgänglig genom andra efterföljande inventeringar. I de fall som biologiska bedömningar av träd har skiljt sig åt mellan inventeringarna har av försiktighetsprincip det högsta värdet använts.

Resultat från naturvärdesinventeringen

Inventeringsområdet

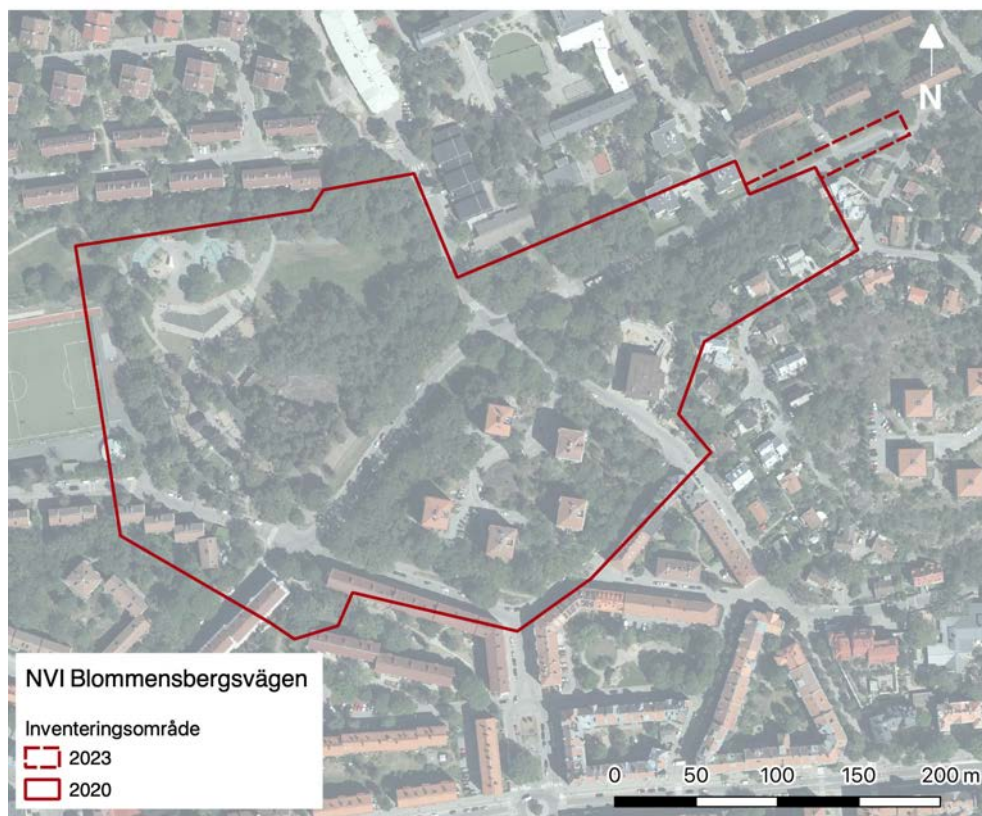
Läge

Inventeringsområdet är beläget i stadsdelen Aspudden, Stockholms Stad, och innefattar Aspudsparkens östra delar. Parkmiljön utgör en del av ett större, sammanhängande område med rikligt inslag av ädellövträd i stadsmiljö samt mer utpräglade skogsbestånd med ädellöv- och hållmarkstallskog, i synnerhet kring Vinterviken i norr men även på öar och i strandnära miljöer kring Mälaren i väster.

Beskrivning

Inventeringsområdet omfattar omkring 10 hektar och utgörs av Aspudsparkens östra delar samt grönområden och bebyggelse längs Blommensbergsvägen (figur 2). Skogsmark och parkmiljöer med stort inslag av äldre träd av i första hand ek dominerar inom inventeringsområdet. Bebyggelse förekommer i nuläget särskilt i den västligaste delen samt på en hållmarkskulle vid Sverkersgatan i söder. Hållmarker förekommer även vid en 4H-gård i väster men i övrigt domineras skogsmarken av löv- och blandskogsmiljöer, ofta i sluttande terräng. Både hållmarken i väster och den lågt liggande gräsytan i Aspudsparkens östra del betas av hästar.

Områden som bedömts sakna naturvärde utgörs främst av bebyggda och hårdgjorda ytor. Dessa områden saknar eller har liten betydelse för biologisk mångfald och bidrar i sitt nuvarande tillstånd inte till mångfald inom arter, mellan arter eller ekosystem.

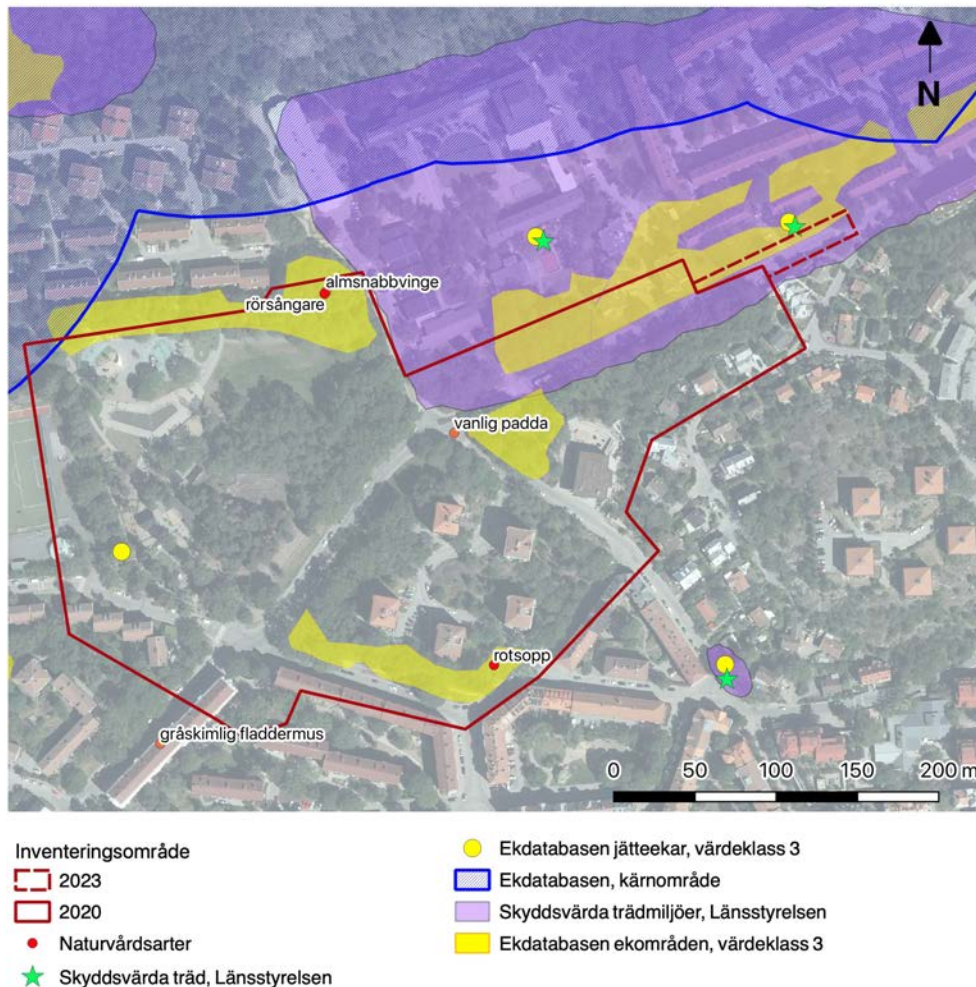
Figur 2. Inventeringsområdets avgränsning år 2020 med utökat område i nordost år 2023.

Resultat av förarbete

Naturinventeringar

Befintliga naturvårdsunderlag presenteras i figur 3 nedan. I Stockholms stads Ekdatabas (kartering av värdefulla ekmiljöer år 2006) förekommer fem ekområden som bedömts uppnå värdeklass 3 inom inventeringsområdet och en jätteek med värdeklass 3 har noterats vid 4H-gården i inventeringsområdets västra del samt ytterligare en i nordost. Utöver detta finns även ett kärnområde för ek som tangerar inventeringsområdet i nordväst (Nilsson 2017). I inventeringsområdets östra del finns en skyddsvärd trädmiljö som avgränsats i samband med inventeringen av skyddsvärda träd inom ramen för åtgärdsprogrammen för hotade arter. Ett skyddsvärt träd har noterats i inventeringsområdets nordöstra del vid Länsstyrelsens inventeringar och flera träd förekommer i omgivningarna.

Figur 3. Befintliga naturvårdsunderlag som berör inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Tidigare fynd av naturvårdsarter inom inventeringsområdet presenteras i figur 3 och i tabell 1. För fåglar presenteras endast arter som observerats under förutsättningar där häckning är möjlig. Den rödlistade svampen rotsopp (NT) har noterats i en gräsmatta med ekar i inventeringsområdets södra del (2017). Sjungande rörsångare (NT, §) har tidigare noterats vid Styrbjörnsvägen 27 (juni 2017) och fjärilen almsnabbvinge (NT) har noterats bakom Styrbjörnsvägen 29, norr om inventeringsområdet. Sedan den ursprungliga naturvärdesinventeringen gjordes har vanlig padda (§) noterats nattetid den 14 april 2023 då den korsade Blommensbergsvägen i östlig riktning och revirhävande gråskimlig fladdermus (§) observerades sydväst om inventeringsområdet i oktober 2022 (Artportalen).

Samtliga kända naturvårdsarter inklusive fågelarter som bedömdes kunna häcka i inventeringsområdet vid naturvärdesinventeringen år 2020 presenteras i tabell 1 nedan tillsammans med fynd av grod- och kräldjur rapporterade inom ett avstånd av 1 km från inventeringsområdet.

Tabell 1. Tidigare noterade naturvårdsarter i inventeringsområdet. För rörliga artgrupper som fåglar och grod- och kräldjur presenteras samtliga fynd rapporterade inom 1 km från inventeringsområdet. För fåglar redovisas endast arter som observerats under förutsättningar där häckning är tänkbar. Rödlistade arter "RL" anges med rödlistningskategori och arter som är fridlysta framgår av notering i kolumnen "§". Fågelarter som förekommer i fågeldirektivets bilaga 1 anges under "EU".

svenskt namn	vetenskapligt namn	RL	§	EU
<i>Svampar</i>				
rotsopp	<i>Caloboletus radicans</i>	NT		
<i>Fåglar</i>				
björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT	•	
fiskmå	<i>Larus canus</i>	NT	•	
gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU	•	
grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN	•	
grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT	•	
gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT	•	
kråka	<i>Corvus corone</i>	NT	•	
lundsångare	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	NT	•	
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT	•	
stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU	•	
svart rödstjert	<i>Phoenicurus ochruros</i>	NT	•	
svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT	•	
tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN	•	
ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	NT	•	
östersjösilltrut	<i>Larus fuscus fuscus</i>	VU	•	
<i>Grod- och kräldjur</i>				
kopparödla	<i>Anguis fragilis</i>		•	
mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		•	
större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>		•	•
vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>		•	
vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>		•	
vanlig snok	<i>Natrix natrix</i>		•	

Konnektivitet och spridning

I analyser på landskapsnivå har delar av inventeringsområdet bedömts som ett möjligt område för spridning både av eklevande insekter och groddjur (Mörtberg, Zetterberg & Gontier 2007, figur 4 och 5).

I en fördjupad analys av arter knutna till ädellövskog och barrskog bedöms aktuellt område, särskilt de sydliga delarna, ha stor betydelse för spridningssamband för ädellövskogsarter (Haglund & Vogel 2022).

NVI Blommensbergvägen

— inventeringsområde

Habitatnätverk, eklevande insekter

- 200 m spridning i skog
- 500 m spridning i skog
- 1 km spridning i skog
- 2 km spridning i skog

Figur 4. Habitatnätverk eklevande insekter, enligt Mörtberg, Zetterberg & Gontier 2007.

NVI Blommensbergsvägen

Habitatnätverk, groddjur

- Spridning högst trolig
- Spridning trolig
- Spridning möjlig

Figur 5. Habitatnätverk groddjur, enligt Mörtberg, Zetterberg & Gontier 2007.

Gällande områdesskydd

Ingen del av inventeringsområdet omfattas av skydd genom Miljöbalken 7 kap avseende naturreservat, nationalpark, naturminne, biotopskyddsområde, Natura 2000-område eller djur- och växtskyddsområde. Inte heller berörs inventeringsområdet av Riksidntresse för naturvård genom miljöbalken 4 kap. En allé längs Blommensbergsvägen som inventerades i samband med Ekologigruppens trädinventering och Naturcentrums kompletterande naturvärdesinventering omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalkens 7 kap 11 § och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Resultat av fältinventering

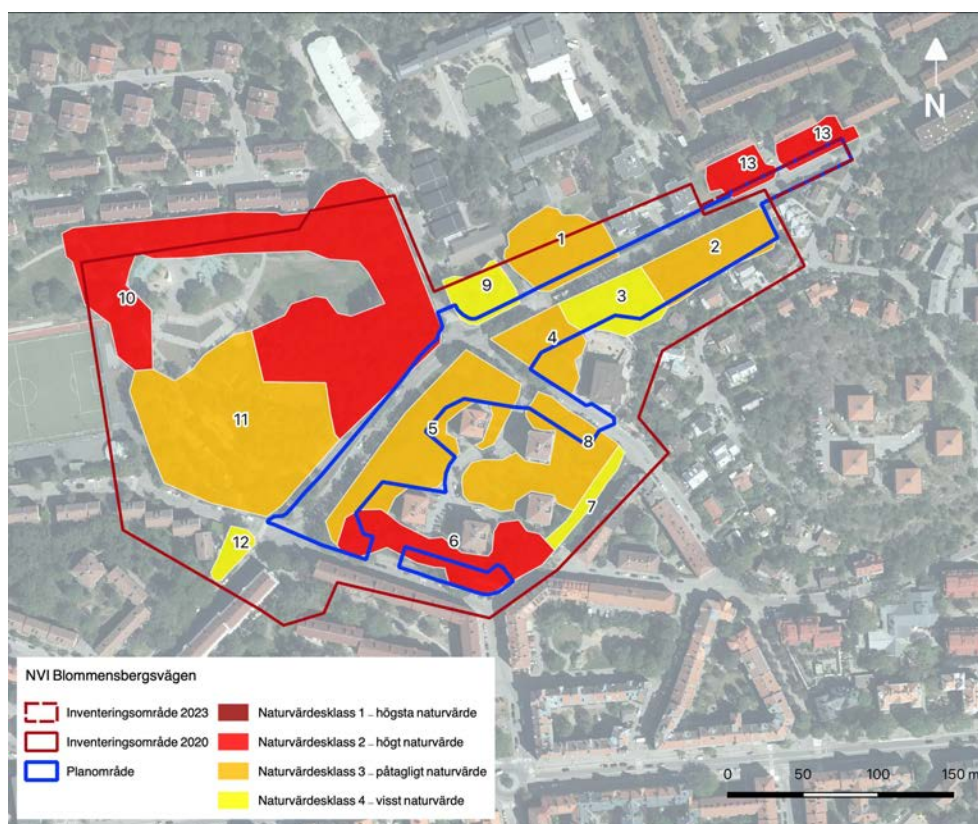
Naturvärdesobjekt

Vid naturvärdesinventeringen 2020 och 2023 identifierades 13 naturvärdesobjekt (figur 6). Dessa utgörs av:

- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.** Tre objekt bestående av parkmiljöer och lövdominerad blandskog med gammal ek och tall.
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Sex naturvärdesobjekt bestående av ädellövsog, blandlövsog, ädellövdominerad blandskog och parkmiljöer med hållmarker och ek.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fyra naturvärdesobjekt bestående av lövdominerad blandskog, parkmiljöer och en skogsduge.

Katalog med beskrivning och foto av samtliga identifierade naturvärdesobjekt finns i bilaga 2.

Figur 6. Avgränsade naturvärdesobjekt vid naturvärdesinventeringen samt detaljplanens nuvarande gräns (juni 2023).

Naturvårdsarter

Totalt har 25 naturvårdsarter påträffats vid naturvärdesinventeringen och efterföljande inventeringar (tabell 2). Av dessa är 15 rödlistade; björktrast (NT), fiskmå (NT), gråtrut (VU), grönfink (EN), kråka (NT), stare (VU), svartvit flugsnappare (NT) och tornseglare (EN) samt reliktbock (NT, S), skogsalm (CR), ekticka (NT, S, T), rutsinn (NT, S, T), oxtungssvamp (NT, S), tallticka (NT, S, T)

och nordfladdermus (NT, §). Bortsett från fåglar där samtliga arter är fridlysta noterades tre fridlysta kärlväxter: liljekonvalj (§, T) som är fridlyst enligt artskyddsförordningen 9 §, blåsippa (§, S, T) som är fridlyst enligt 8 och 9 §§ samt murgröna (§, S, T) som är fridlyst enligt 8 §. Förekomsten av murgröna inom inventeringsområdet bedöms dock inte vara vilt levande då den sannolikt är planterad på platsen.

Flera av de påträffade naturvårdsarterna är knutna till gammal tall och ek. Hit hör exempelvis de rödlistade svamparna ekticka (NT, S, T), rutsinn (NT, S, T) och oxtungssvamp (NT, S) som förekommer på ek samt talticka (NT, S, T) och den rödlistade skalbaggen reliktböck (NT, S) som är knutna till tall.

Utöver detta kan nämnas insekterna blanksvart trämyra (S) som är knuten till gamla träd och brun mulmblomfluga (NV) som främst förekommer i ädellövmiljöer med gamla träd, gärna med håligheter, grenbrott och andra skador. Vid Callunas fågelinventering 2022 påträffades även skogsduva (NV) i området.

Brun mulmblomfluga (NV) vid stamskada på en mycket grov ek i naturvärdesobjekt 13 år 2023.

Samtliga naturvårdsarter från naturvärdesinventering, fladdermusinventering och efterföljande inventeringar presenteras i tabell 2 nedan. Arterna redovisas även mer detaljerat på kartorna i den efterföljande konsekvensbedömningen.

Tabell 2. Samtliga naturvårdsarter som noterades inom inventeringsområdet vid Naturcentrums naturvärdesinventering (2020, 2023) och fördjupad artinventering av fladdermöss (2020) samt arter som tillkommit i samband med Callunas fågelinventering (2022) och Ekologigruppens trädinventering (2022). Rödlistade arter anges med hotkategori, fridlysta arter anges med "§", signalarter med "S" och arter som är typiska för natura 2000-naturtyp med "T". Övriga naturvårdsarter anges med "NV".

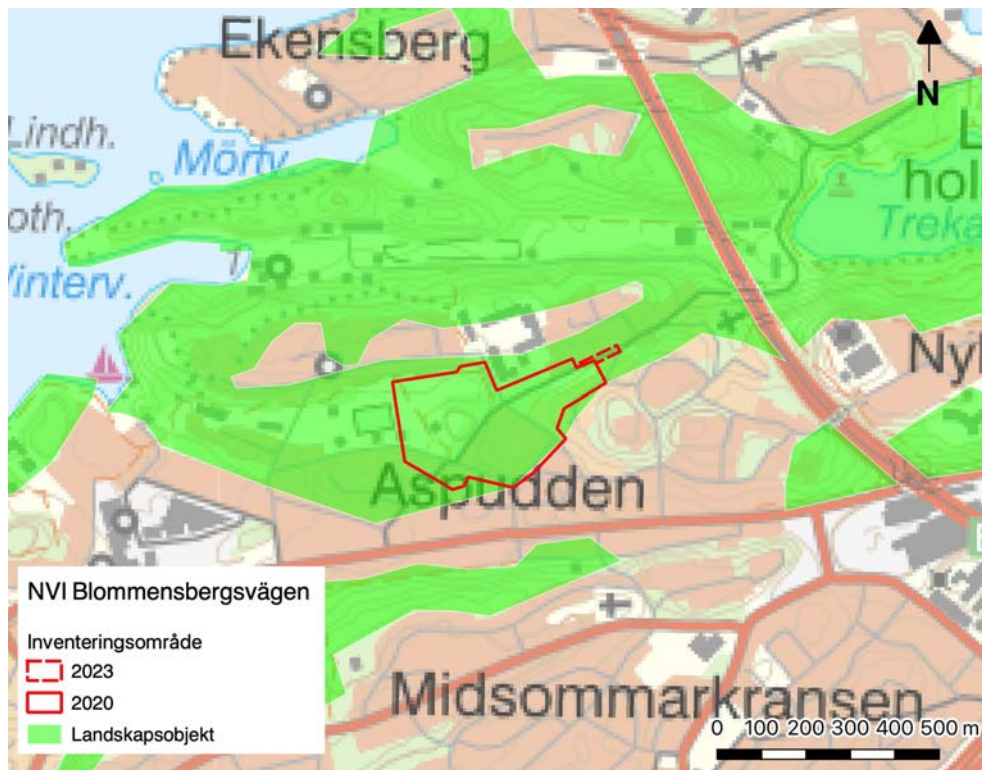
Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Inventering
<i>Fåglar</i>			
björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
fiskmå	<i>Larus canus</i>	NT §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU §	Naturcentrum 2020
grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
kråka	<i>Corvus corone</i>	NT §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
skogsduva	<i>Columba oenas</i>	NV §	Calluna 2022
stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN §	Naturcentrum 2020, Calluna 2022
<i>Insekter</i>			
blanksvart trämyra	<i>Lasius fuliginosus</i>	S	Naturcentrum 2020, Ekologigruppen 2022
brun mulmblomfluga	<i>Brachypalpus laphriformis</i>	NV	Naturcentrum 2023
reliktböck	<i>Nothorhina muricata</i>	NT S T	Naturcentrum 2020, 2023
<i>Kärlväxter</i>			
blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	§ S T	Naturcentrum 2020
liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	§ T	Naturcentrum 2020
murgröna	<i>Hedera helix</i>	S T	Naturcentrum 2020
myskmadra	<i>Galium odoratum</i>	S T	Naturcentrum 2020
skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR	Naturcentrum 2020

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Inventering
<i>Svampar</i>			
ekticka	<i>Fomitiporia robusta</i>	NT S T	Naturcentrum 2020
rutskinn	<i>Xylobolus frustulatus</i>	NT S T	Naturcentrum 2020
tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	NT S T	Naturcentrum 2020
oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT S	Ekologigruppen 2022
blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	S	Ekologigruppen 2022
<i>Fladdermöss</i>			
dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	§	Naturcentrum 2020
gråskimlig fladdermus	<i>Vespertilio murinus</i>	§	Naturcentrum 2020
nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	NT §	Naturcentrum 2020

Landskapsobjekt

Vid naturvärdesinventeringen identifierades ett landskapsobjekt (figur 7). Detta utgörs av ett stort område med en mer eller mindre sammanhängande område med ädellövbestånd, andra lövträdsbestånd och hållmarkstallskog vid Mälarens strand och kring sjön Trekanten. Stora sammanhängande skogsområden är av betydelse för många fåglar, fladdermöss, däggdjur samt även för grod- och kräldjur i stadsmiljö.

Figur 7. Landskapsobjekt som har avgränsats vid naturvärdesinventeringen.

Naturvärdesträd

Nedan presenteras en sammanställning av samtliga naturvärdesträd som identifierats vid inventering av Naturcentrum (2020) och Ekologigruppen (2022) samt ytterligare träd (gamla träd och hålträd) som pekats ut som naturvärdesträd av Trädmästarna (tabell 3, figur 8 och 9).

Klassningen av träden följer en tregradig skala där klass 1 motsvarar särskilt skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverkets kriterier (Naturvårdsverket 2012) medan klass 2 motsvarar skyddsvärda träd och klass tre – värdefulla träd enligt Ekologigruppens metodik för klassificering av skyddsvärda träd. De träd som av någon anledning fått olika klassningar vid inventeringarna har av försiktighetsprincip förts till den högre av klassningarna.

Totalt bedömdes 148 träd som naturvärdesträd vid de olika inventeringarna, huvuddelen är antingen tall eller skogsek. 24 träd bedömdes som särskilt skyddsvärda (klass 1) med högsta bevarandevärde. Av dessa är 8 inom planområdets gräns och ytterligare 12 i dess omedelbara närhet. Alla träd i denna klass bedömdes som friska (>50% av kronan vital) och många hade kvarsitande döda grenar av varierande grovlek samt blottad ved, något som gynnar många vedlevande arter.

Utöver detta bedömdes 54 träd som skyddsvärda (klass 2) och 62 bedömdes som värdefulla (klass 3). Ytterligare ett träd pekades ut som gammalt och ytterligare sju som hålträd av Trädmästarna.

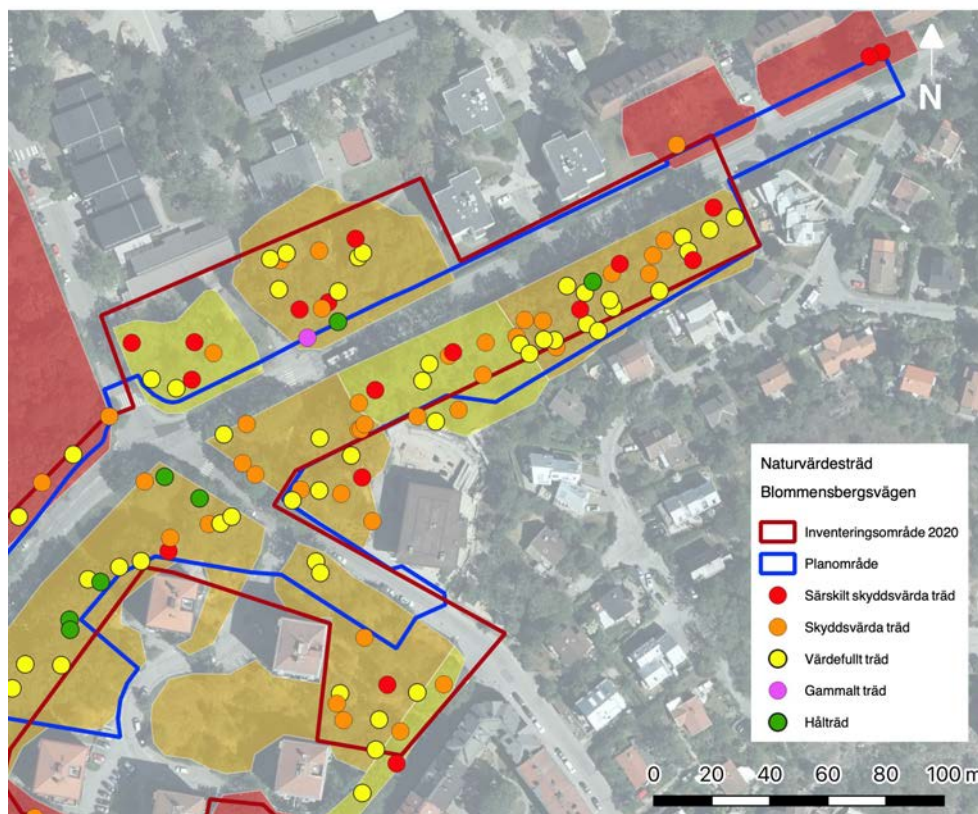
Tabell 3. Sammanställning av resultatet från trädinventeringarna med uppgift om antal träd av respektive trädslag och klassning.

	Särskilt skyddsvärt träd	Skyddsvärt träd	Värdefullt träd	Naturvärdesträd	
	klass 1	klass 2	klass 3	ej klassad	Totalt
skogsek	14	25	23		62
skogslönn		6	2		8
tall	7	22	33		62
vårthjörk	1	1			2
skogsalm	2				2
asp			3		3
sötkörbär			1		1

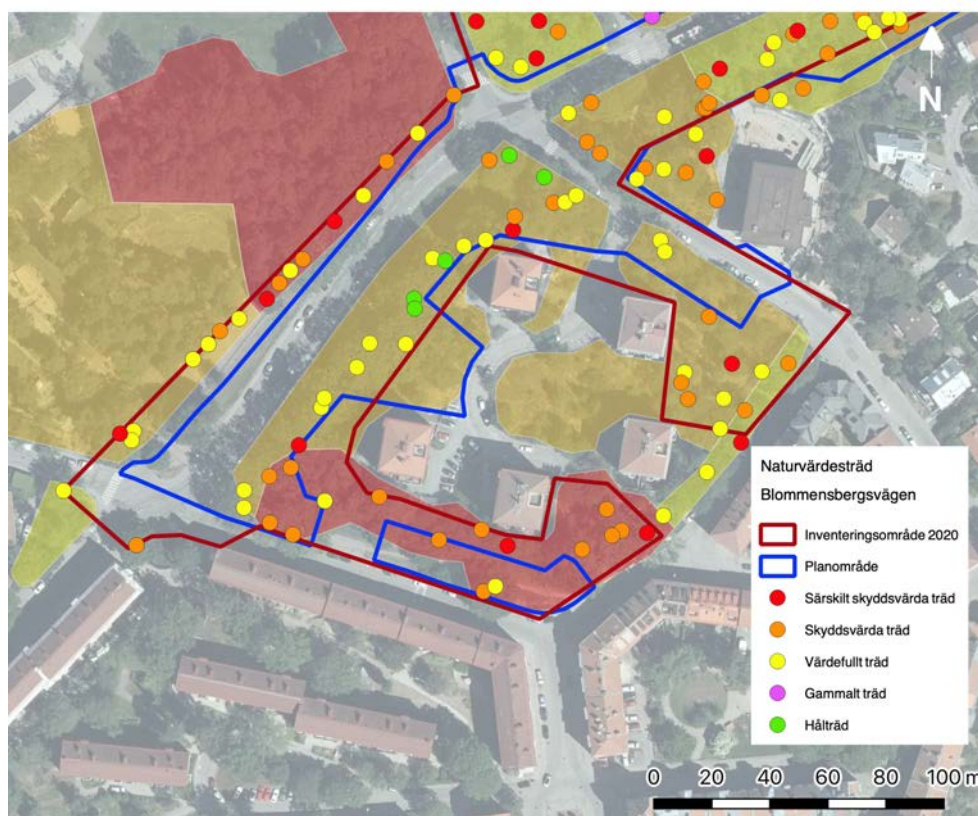

gammalt träd				1	1
hålträd				7	7
Totalt	24	54	62	8	148

Figur 8. Naturvärdesträd i norra delen av planområdet med klassning och kategori. Naturvärdesobjekten ses i bakgrunden. Av kartan framgår inventeringsområdet för trädinventeringar 2020 samt nuvarande planområde.

Figur 9. Naturvärdesträd i södra delen av planområdet med klassning och kategori. Naturvärdesobjekten ses i bakgrunden. Av kartan framgår inventeringsområdet för trädinventeringar 2020 samt nuvarande planområde.

Konsekvensbedömning

Avgränsningar

Konsekvensbedömningen för biologisk mångfald som här genomförts utgår ifrån nuvarande detaljplaneförslag daterad 2023-06-16 (figur 1) och planbeskrivning daterad 2023-06-19 samt erhållna systemhandlingar, arkitekturprogram och bedömningar av påverkan på särskilt skyddsvärda träd (Stockholms stad 2023 a-c). Som underlag för biologisk mångfald ingår huvudsakligen genomförda naturvärdesinventeringar i området (se sida 7) samt tidigare kända artuppgifter och Ekologigruppens spridningsanalys (Haglund & Vogel 2022). Bedömningen omfattar konsekvenser för biologisk mångfald lokalt, regionalt och nationellt tills byggnationen är färdigställd, men även på något längre sikt.

Metodik

Konsekvensbedömningen beskriver och analyserar detaljplanens påverkan på biologisk mångfald utifrån kända naturvärden och naturvärdesträd i planområdet och dess närmaste omgivningar samt bedömer hur dessa påverkas på lokal, regional och nationell nivå. Bedömningen av påverkan på naturvärdesträd väger in Trädmästarnas och Arkitemas bedömningar (Trädmästarna 2020–2022, Arkitema 2022, Trädmästarna & Arkitema 2022) samt Stadsbyggnadskontoret bedömning av påverkan på särskilt värdefulla träd (Stadsbyggnadskontoret Stockholms stad 2023).

Observera att tidigare bedömningar har avsett påverkan på själva träden, det vill säga om dessa överlever eller om deras vitalitet riskerar att påverkas. Då vår bedömning omfattar påverkan på biologisk mångfald knuten till träden kan bedömningarna skilja sig åt.

Artpresentationer och konsekvensbedömningar för rödlistade arter som inte är fridlysta redovisas senare i avsnittet. För bedömningar av enskilda fridlysta arter hänvisas till Ekologigruppens artskyddsutredning (Allmér m. fl. 2023).

Sammanvägd konsekvensbedömning - bedömningsgrunder

Slutligen görs en sammanvägd bedömning av detaljplanens konsekvenser för biologisk mångfald. Vid konsekvensbedömningen beaktas både värdet av det påverkade området och storleken av den förväntade effekten av påverkan. Bedömningen görs enligt en femgradig skala (stor, måttlig – stor, måttlig, liten – måttlig och ingen – liten negativ konsekvens), där områdets naturvärde sätts i

relation till graden av miljöeffekt (tabell 4). Både områdets naturvärde och känslighet tas i beaktande.

Tabell 4. Bedömningsgrunder som använts vid bedömningen av konsekvenser på naturmiljön (biologisk mångfald) vid planerad bebyggelse inom föreslaget detaljplaneområde.

	Stor miljöeffekt	Måttlig miljöeffekt	Liten miljöeffekt
Högt värde/känslighet	Stor negativ konsekvens	Måttlig-stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens
Måttligt värde/känslighet	Måttlig-stor negativ konsekvens	Måttlig negativ konsekvens	Liten-måttlig negativ konsekvens
Lågt värde/känslighet	Måttlig negativ konsekvens	Liten-måttlig negativ konsekvens	Ingen-liten negativ konsekvens

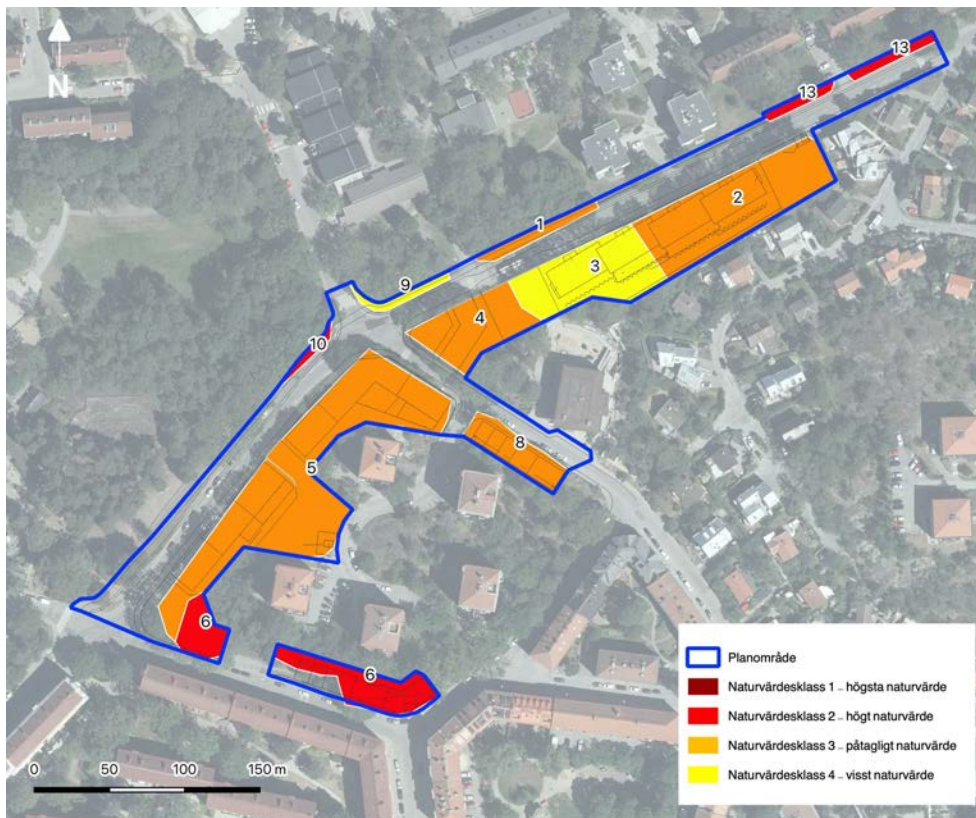
Bedömning av påverkan på biologisk mångfald

Planen bedöms främst påverka biologisk mångfald genom en förlust av livsmiljöer, vilket ofta förs fram som det främsta skälet till att arter idag är sällsynta eller hotade. Därutöver kan en försämring av de kvarvarande livsmiljöerna ske på olika sätt, både under och efter att byggnationen är färdigställd. Förlusten av livsmiljöer kan även påverka biologisk mångfald genom att leda till en ökad fragmentering, vilket i sin tur kan påverka möjligheten för svårspridda, sällsynta och hotade arter att använda området som livsmiljö. Livsmiljöer som avses i denna rapport utgörs av avgränsade naturvärdesobjekt.

Förlust av livsmiljöer

Av de 13 naturvärdesobjekt som avgränsades vid naturvärdesinventeringen bedöms 10 naturvärdesobjekt beröras av planen (figur 10). Byggnader, kvartermark, anläggningar och GC-vägar planeras i sex av objekten. Den totala arealen livsmiljöer som går förlorade i och med detta är totalt minst 0,838 hektar, vilket utgör 70 % av livsmiljöerna i detaljplaneområdet (tabell 5). Den ianspråktaga ytan fördelar sig på de olika naturvärdesklasserna enligt tabell 6 nedan. Beräkningarna grundas på gränserna i detaljplanen.

Figur 10. Naturvärdesobjekt/livsmiljöer inom aktuellt planförslag. Naturvärdesobjektens ID-nummer framgår av kartan.

Tabell 5. Arealen naturvärdesobjekt/livsmiljöer som förekommer i planområdet i förhållande till den yta som tas i anspråk för byggnader, kvartersmark, anläggningar och GC-vägar, fördelat på respektive objekt. ID avser naturvärdesobjektets numrering (se figur 10 ovan samt bilaga 2).

NV-obj ID	NV-klass	Naturtyp/biotop	Yta inom detaljplan (ha)	Förlust av livsmiljö (ha)	Förlust av livsmiljö (%)
1	3	Ekdominerad ädellövskog med lönn, alm	0,028	0,017	61%
2	3	Blandlövskog med inslag av ädellövträd	0,233	0,169	73%
3	4	Lövdominerad blandskog med skogsek	0,159	0,129	81%
4	3	Parkmiljö med gamla ädellövträd och tall	0,113	0,06	53%
5	3	Ädellövdominerad lövskog	0,42	0,299	71%
6	2	Parkmiljö med ek, ekdominerad lövskog	0,124	0,084	68%
8	3	Parkmiljö och hållmarker med äldre tallar	0,063	0,063	100%

9	4	Parkmiljö med äldre ek	0,019	0,008	42%
10	2	Lövdominerad blandskog	0,01	0,003	30%
13	2	Parkmiljö med gamla träd	0,034	0,006	18%
		Summa	1,203	0,838	70%

Tabell 6. Sammanställning av arealen naturvärdesobjekt/livsmiljöer som tas i anspråk (byggnader, kvartersmark, anläggningar och GC-vägar) fördelat på respektive naturvärdesklass.

0,093 hektar med Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 <i>Stor positiv betydelse för biologisk mångfald</i>
0,608 hektar med Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 <i>Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald</i>
0,137 hektar med visst naturvärde – naturvärdesklass 4 <i>Viss positiv betydelse för biologisk mångfald</i>

Försämring och möjlig förlust av livsmiljöer

Sammanlagt 0,309 ha av naturvärdesobjekten i detaljplaneområdet planläggs som parkmark. I nuläget utgörs dessa övervägande av skogsmark och anläggning av parkmiljöer med sittplatser, planteringar och liknande bedöms innebära att röjningar och avverkningar kommer att ske i områdena.

Detaljplanens utformning har undvikit avverkning av vissa naturvärdesträd och viten i exploateringsavtalet kan minska risken att kvarvarande träd skadas eller avverkas av misstag under byggskedet. Detta bedöms ha viss positiv betydelse men trots detta bedöms det finnas en ökad risk för påverkan även för de träd och trädmiljöer som lämnas kvar, i synnerhet över tid. Sammanfattningsvis kan påverkan ske både under anläggningsfasen och efter att byggnationen är färdigställd genom exempelvis:

- markstörning, etableringsytor och upplag i närliggande områden under byggnationsfasen
- ökad beskuggning av natur och naturvärdesträd från byggnaderna
- anläggning av sociala ytor
- slitage av en ökad mänsklig närvaro
- "bortstädning" av död ved
- önskemål om ökad parkskötsel
- önskemål om att ta ner träd som skuggar eller uppfattas som en fara
- trygghetsröjning av buskage
- fällning av träd för ökat solinsläpp
- ökad belysning nattetid under sommarhalvåret

Detta bedöms även beröra de närmaste omgivningarna utanför detaljplanens gräns. Hur stor del som påverkas kan vara svårt att bedöma, men normalt blir det alltid en påverkan på naturmiljön även minst 25 meter ifrån huskropparna. Detta kan naturligtvis variera beroende på slutlig utformning. Om framtida trädskötsel tar hänsyn till biologiska värden vid planering och utförande kan risken för ytterligare påverkan på den biologiska mångfalden minskas.

Fragmentering

Goda möjligheten till spridning av arter är en förutsättning för biologisk mångfald. En ökad fragmentering av livsmiljöer i landskapet utgör tillsammans med förlust och försämring av habitat bland de största hoten mot biologisk mångfald i landmiljö. Enligt den spridningsanalys som togs fram av Ekologigruppen bedömdes planförslaget innebära stora negativa konsekvenser för spridning av ädellöv-arter i stadsdelen (Haglund & Vogel 2022). Detta riskerar att påverka de framtida förutsättningarna för arter med svag spridningsförmåga att röra sig till och från området.

Lokal, regional och nationell påverkan på livsmiljöer/naturvärdesobjekt

Detaljplaneförslaget innebär en stor lokal påverkan genom förlust av livsmiljöer med höga naturvärden. Inom detaljplaneområdet kommer 0,838 hektar värdefulla naturmiljöer att tas i anspråk av den totala detaljplaneytan på 2,103 hektar. Utöver detta kan även viss påverkan förväntas i närliggande naturområden på grund av försämrade biotopkvaliteter och minskad biologisk mångfald.

På regional nivå ingår planområdet i en värdetrakt för ekmiljöer (Södertälje-Gröndal) i Länsstyrelsens strategidokument för särskilt skyddsvärda ekar och ekmiljöer (Länsstyrelsen i Stockholms län 2020). I denna strategi anges följande för berörd värdetrakt:

”omfattar också stora områden med värdefulla ekmiljöer som ligger inom bebyggda områden, till exempel vid Aspudden-Gröndal. För att de ska bevaras krävs noggrann hänsyn vid planering av förtätningar eller ny bebyggelse.”

Särskilt skyddsvärda ekar och ekmiljöer. Naturvårdsstrategi för Stockholms län (Länsstyrelsen i Stockholms län 2020)

Eftersom biotoperna inom detaljplanen har tydlig koppling till ekmiljöer eller miljöer med stort inslag av ek finns ett regionalt värde. Det är svårt att säga att varje enskild exploatering, som innebär förlust av ekmiljöer, ger en regional påverkan. I stället är det flera biotopförluster tillsammans som kan ge kumulativa effekter på regional nivå, exempelvis om flera exploateringar kommer att ske inom värdetrakten eller närområdet inom Aspudden (Haglund & Vogel 2022). Eftersom Aspudden nämns särskilt i Länsstyrelsens naturvårdsstrategi är det också tydligt att det är en viktig fråga att beakta ur ett regionalt perspektiv just i detta område.

Sverige har ett internationellt ansvar för ekmiljöer eftersom en stor andel av Europas ekområden med gamla ekar finns här. Om den enskilda förlusten av ekmiljöer i detta aktuella fall får några konsekvenser på nationell nivå är osäkert. Det ska dock framhållas att kumulativa effekter, precis som på regional nivå, sammantaget kan innebära mer betydande konsekvenser.

Naturvårdsarter

Vid naturvärdesinventering och efterföljande inventeringar noterades sammanlagt 26 naturvårdsarter i planområdet eller i dess närmaste omgivning (inklusive den tidigare noterade svampen rotsopp, vilken ännu bedöms kunna förekomma i området). Av dessa omfattas 16 arter av skydd genom Artskyddsförordningen; samtliga fåglar och fladdermöss samt blåsippa och liljekonvalj. Detaljplanens påverkan på dessa arter behandlas mer ingående i Ekologigruppens artskyddsutredning (Allmér m.fl. 2023) medan övriga tio arter (tabell 7) behandlas i denna rapport. Rödlisterade arter som inte är fridlysta presenteras nedan. I figur 11–12 framgår fyndplatserna även på karta.

Tabell 7. Noterade naturvårdsarter inom eller i nära anslutning till planområdet, undantaget fridlysta arter. Rödlisterade arter anges med hotkategori, skogliga signalarter enligt Skogsstyrelsen anges med "S" och arter som är typiska för natura 2000-naturtyp med "T". Naturvårdsarter som inte kan föras till någon av dessa kategorier anges med "NV".

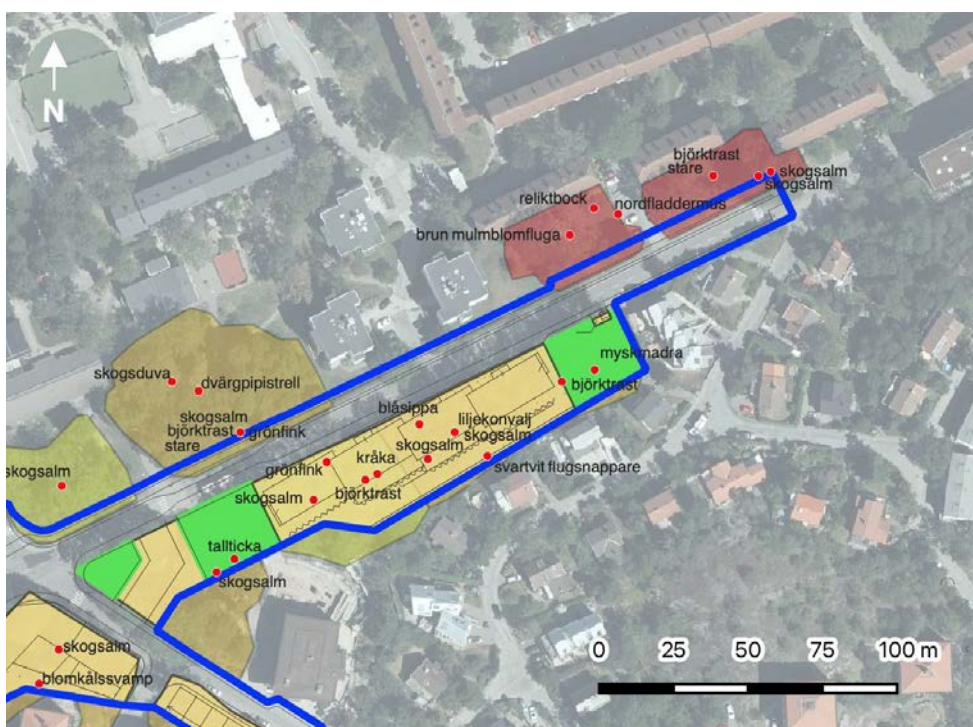
Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori
<i>Insekter</i>		
blanksvart trämyra	<i>Lasius fuliginosus</i>	S
brun mulmblomfluga	<i>Brachypalpus laphriformis</i>	NV
reliktbock	<i>Nothorhina muricata</i>	NT S T
<i>Kärlväxter</i>		
myskmadra	<i>Galium odoratum</i>	S T

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori
skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR

Svampar

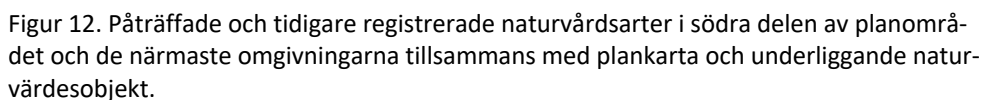
blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	S
ekticka	<i>Fomitiporia robusta</i>	NT S T
oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT S
rotsopp	<i>Caloboletus radicans</i>	NT S
rutskinn	<i>Xylobolus frustulatus</i>	NT S T

Naturvårdsarter Blommensbergsvägen

Figur 11. Påträffade och tidigare registrerade naturvårdsarter i norra delen av planområdet och de närmaste omgivningarna tillsammans med plankarta och underliggande naturvärdesobjekt.

Skogsalm *Ulmus glabra*, rödlistad som Akut hotad – CR

Byggnationen kan inte bara påverka skogsalmen negativt, utan även associerade naturvårdsarter vars livsmiljöer förvinner om äldre träd avverkas. Samtliga skogsalmar som bedömts som vuxna i Trädmästarnas inventering, och därmed även särskilt värdefulla, framgår av figur 11–12 ovan.

Ekticka *Fomitiporia robusta* rödlistad som Nära hotad – NT

Ekticka lever på levande stammar och grenar av ek, i synnerhet i ädellövmiljöer. Träden är ofta gamla eller senvuxna med grov bark, skador och håligheter. Tickan gynnas av solljus och värme i ett vindskyddat läge. En förutsättning för att arten ska kunna fortsätta förekomma i ett område är att gamla ekar sparas i tillräcklig omfattning och att nya ekar tillåts åldras. Ekticka hittades på en gammal ek i naturvärdesobjekt 6, strax utanför planområdet.

Ekticka kan påverkas av byggnationen genom en ökad beskuggning och förlust av livsmiljöer genom avverkning av gamla ekar och ersättningsträd.

Ekticka påträffades i en stamskada på en gammal ek år 2020.

Rutskinn *Xylobolus frustulatus* rödlistad som Nära hotad – NT

Rutskinn växer på naken ekved och kan finnas på ekgrenar både när de sitter fast på trädet och ett bra tag efter att grenarna fallit till marken. I likhet med ekticka gynnas den av solexponerade, skyddade lägen. Rutskinn har noterats på flera ekar i eller i närheten av planområdet (naturvärdesobjekt 6).

Rutskinn kan påverkas av byggnationen genom en ökad beskuggning, bortstädning av nedfallna döda ekgrenar och brist på ersättningsträd.

Rotsopp *Caloboletus radicans* rödlistad som Nära hotad – NT

Rotsopp bildar mykorrhiza med gammal ek på bördig och kalkrik mark, ofta i ädellövmiljöer. Svampen är värmeälskande och förekommer i öppna, solexponerade och skyddade miljöer. Populationen i Sverige är liten och tros ha minskat på grund av förändrad markanvändning, igenväxning och avverkning av värdträd. Rotsopp har registrerats i SLU Artdatabankens databaser strax utanför planområdet i sydost (2017).

Rotsopp kan påverkas av byggnationen genom en ökad grad av beskuggning, att dess värdträd dör eller att näringsstatusen i marken ökar. Sannolikt lever den i symbios med någon av de närstående ekarna. För en av dessa (nr 404) planeras det omfattande åtgärder genom rotbeskärning, utrymmesbeskärning, kronhöjning, mulching av rotskyddsområdet och gödsling. Påverkan bedöms bli omfattande både på trädet och rotsoppen om dessa åtgärder genomförs. Även gödslingen kan påverka rotsoppen negativt.

Oxtungssvamp *Fistulina hepatica* rödlistad som Nära hotad – NT

Oxtungssvamp växer ofta på stambaser och rötter på levande gamla ekar. Svampen är en svag parasit och leder till en brunröta som i sin tur skapar ihåliga trädstammar. Arten hotas av avverkning av värdträd och andra lämpliga ersättningsträd i närheten. På sikt hotas den av att olikåldriga ekbestånd avverkas. Svampen påträffades i naturvärdesobjekt 6 vid Ekologigruppens trädinventering.

Det befintliga trädet med oxtungssvamp bedöms avverkas vid exploateringen. En nykolonisering av arten påverkas negativt av att antalet ersättningsträd minskar i området.

Tallticka *Porodaedalea pini* rödlistad som Nära hotad – NT

Tallticka växer på levande gammal tall över 100–150 år och noteras ofta vid skador och grenarr. Arten tros minska på grund av skogsbruket genom en brist på gammal tall, både genom att gamla träd avverkas och att yngre tallar avverkas innan de uppnått mogen ålder. Arten gynnas av solexponerade och varma förhållanden och förekommer främst i bestånd som inte påverkats av kraftig störning, exempelvis genom slutavverkning, markstörning eller gödsling. Tallticka hittades på två tallar i naturvärdesobjekt 8 utanför planområdet. Vid Trädmästarnas inventering påträffades den även i naturvärdesobjekt 4.

Befintliga träd med talticka bedöms påverkas i liten grad av byggnationen, där-
emot kan den påverkas negativt på sikt av att antalet ersättningsträd minskar i
området.

Övriga naturvårdsarter

Bland övriga naturvårdsarter som finns i området bedöms arter knutna till
äldre ädellövträd, såsom blanksvart trämyra och brun mulmblomfluga, miss-
gynnas av en minskad tillgång på lämpliga träd. Förekomsten av myskmadra i
områdets östra delar är belägen på parkmark. Arten kan påverkas negativt ex-
empelvis av anläggning av gräsmattor, röjningar i träd- och buskskiktet så att
ljusinsläppet ökar samt genom ökat trampslitage. Blomkålssvamp förekommer
som rotparasit på en tall strax utanför planområdet. Vid exploateringen förvän-
tas en omfattande påverkan på tallens rotsystem. Överlever trädet detta be-
döms även blomkålssvamp kunna fortleva på platsen.

Lokal, regional och nationell påverkan på naturvärdesarter

Samtliga påträffade naturvårdsarter bedöms påverkas negativt på lokal nivå
genom att deras livsutrymme försämras eller försvinner. För oxtungssvamp
försvinner även den enda kända förekomsten i området genom avverkning av
vårdträdet.

För samtliga rödlistade arter bedöms förlust av livsmiljöer med detaljplanen
även innebära en påverkan på regional nivå. Särskilt ekticka, oxtungssvamp,
rotsopp och rutsinn som är helt knutna till ek påverkas negativt varje gång en
livsmiljö försvinner. Även här är kumulativa effekter viktiga att beakta. Ef-
tersom de förekommer inom en prioriterad värdetrakt för ek enligt länsstyrel-
sens naturvårdsstrategi för ek är det extra viktigt att bibehålla arternas livsut-
rymmen. Det är även viktigt att beakta att dessa arter även är indikatorer på att
det kan finnas många andra skyddsvärda arter i områdets ekmiljöer. Genom att
detaljplanen försvagar ekmiljöernas spridningssamband försämras även möj-
ligheten för svårspredda arter att sprida sig inom denna prioriterade värdetrakt
för ek.

I likhet med bedömningen av nationell påverkan gällande livsmiljöer/naturvär-
desobjekt går det inte att säga att just denna detaljplan ensam ger allvarliga
konsekvenser för berörda arter, men detta ska ses i ett större sammanhang och
tillsammans med eventuella kumulativa effekter genom andra exploateringar.

Då Sverige har ett särskilt ansvar för ekmiljöer innebär dock alltid förlust av ekmiljöer någon grad av påverkan på nationell nivå, i synnerhet gällande röd-listade arter.

Naturvärdesträd

Sammanlagt bedöms 115 naturvärdesträd påverkas negativt i större eller mindre utsträckning av detaljplaneförslaget (tabell 8, figur 13–15). Av dessa är 86 naturvärdesträd belägna på eller i anslutning till kvarters- och parkmark söder om Blommensbergsvägen. Övriga 29 naturvärdesträd är belägna norr om Blommensbergsvägen där en GC-väg planeras. I vilken grad träden påverkas är mycket beroende på vilka skyddsåtgärder och hänsyn som tas vid anläggning av cykelväg, byggnader, anlagda parkytor och övrig infrastruktur.

Planförslaget innebär att totalt 58 naturvärdesträd avverkas och 1 löper betydande risk att dö. Av dessa utgör 4 särskilt skyddsvärda träd (klass 1), vilket är hälften av de särskilt skyddsvärda träd som finns inom planområdet, 20 skyddsvärda träd (klass 2), 27 värdefulla träd (klass 3) samt 7 hålträd och 1 gammalt träd (oklassade naturvärdesträd).

Därutöver bedöms 56 träd påverkas negativt i någon grad. Av dessa är 14 särskilt skyddsvärda, 19 skyddsvärda och 23 värdefulla träd.

Totalt 7 träd inom detaljplaneområdet bedöms inte påverkas direkt av planförslaget. Av dessa är 5 skyddsvärda träd (klass 2) och 2 värdefulla träd (klass 3).

Då det inte finns någon trädplan med biologisk expertis utgår vi ifrån att det kommer att bli en påverkan på biologisk mångfald knuten till träd även på lång sikt.

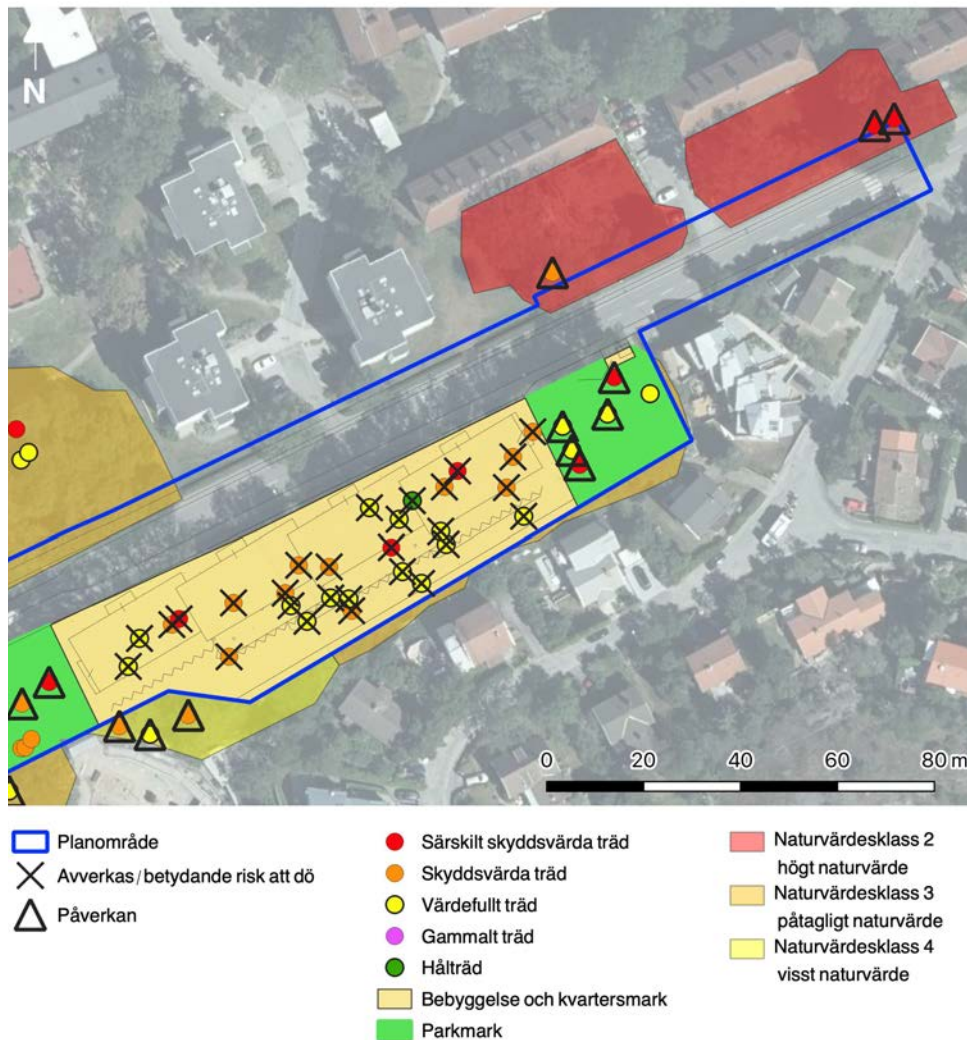
Tabell 8. Antal naturvärdesträd som berörs av planförslaget.

Trädslag/övrigt träd	Avverkas/betydande risk att dö	Påverkan	Opåverkade träd
skogsek	21	31	3
tall	24	20	4
skogsalm		2	
skogslönn	10		
sötkörbär		1	
vårtbjörk	2		
asp	1	2	

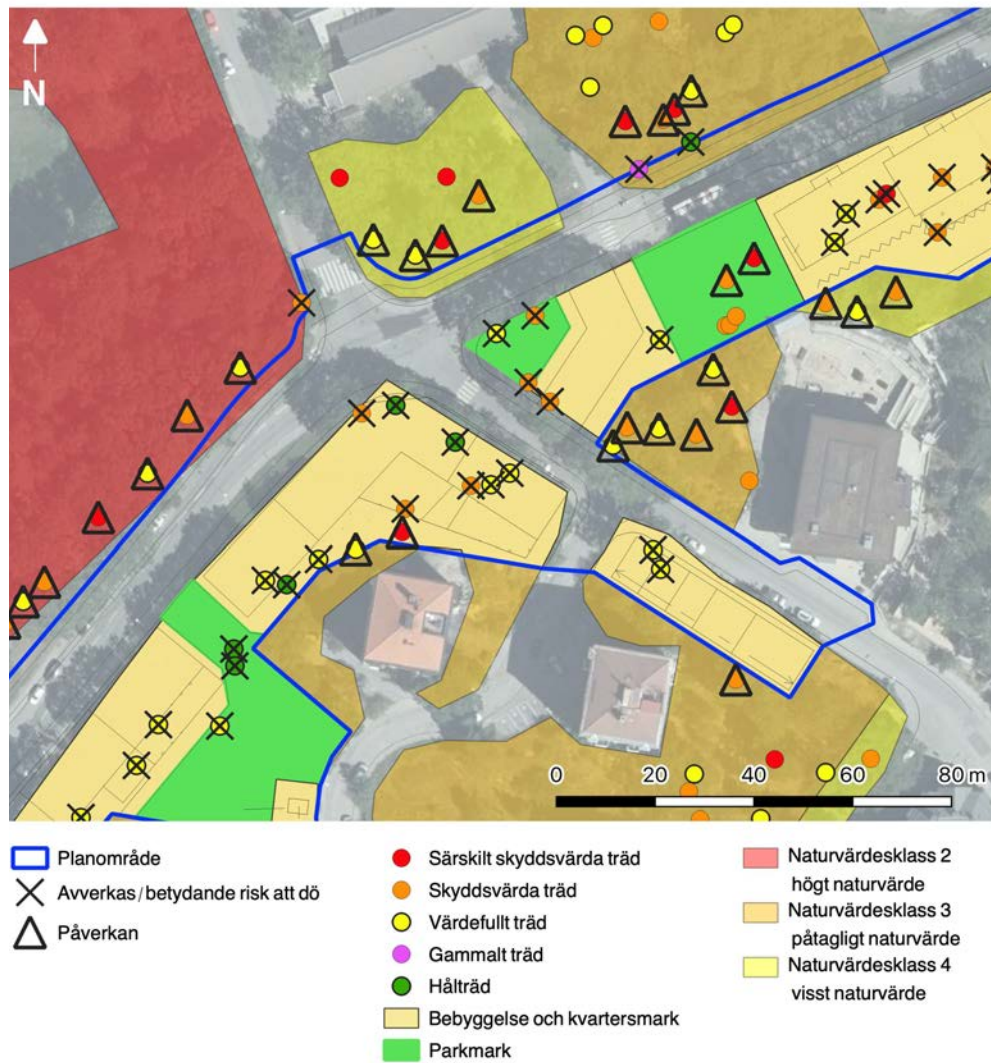

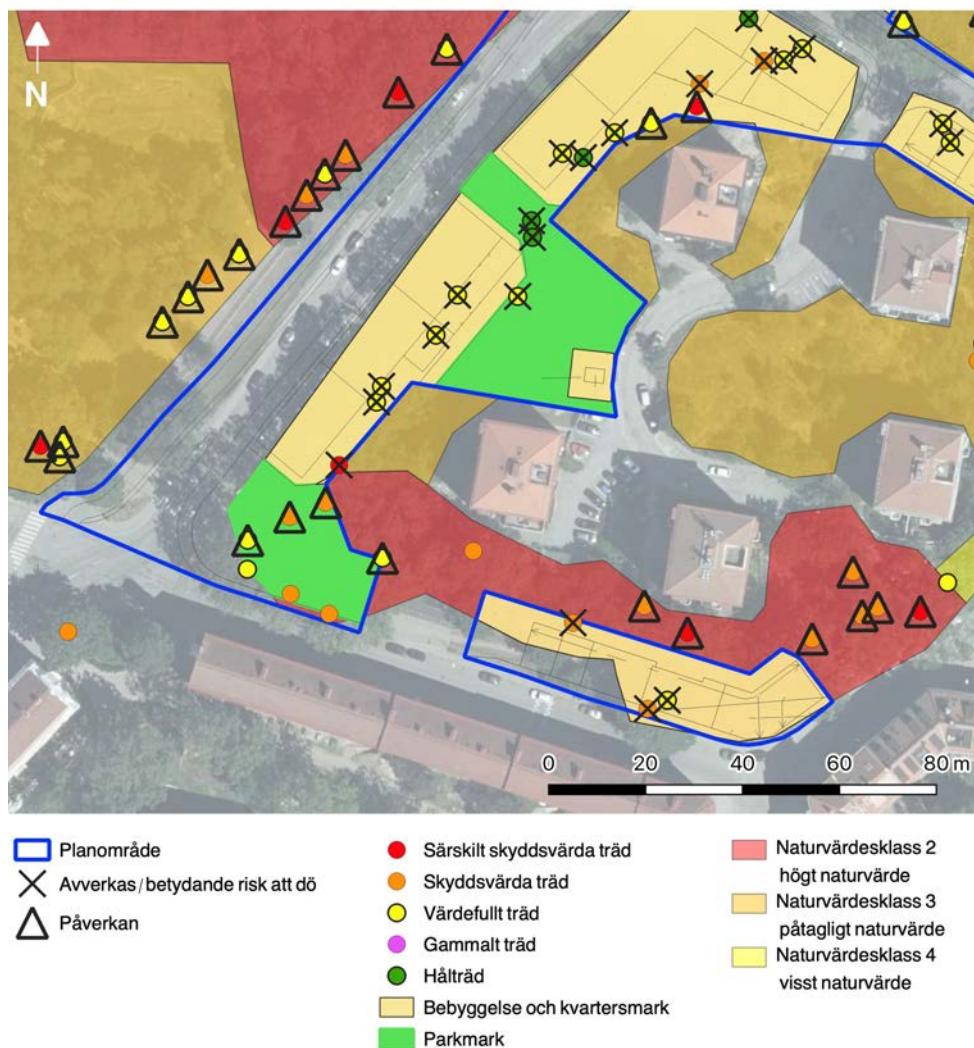
Trädslag/övrigt träd	Avverkas/betydande risk att dö	Påverkan	Opåverkade träd
trubbhagtorn	1		
Totalt	59	56	7

Figur 13. Bedömd påverkan på naturvärdesträd i norra delen av planområdet tillsammans med plankarta och underliggande naturvärdesobjekt.

Figur 14. Bedömd påverkan på naturvärdesträd i den centrala delen av planområdet tillsammans med plankarta och underliggande naturvärdesobjekt.

Figur 15. Bedömd påverkan på naturvärdesträd i södra delen av planområdet tillsammans med plankarta och underliggande naturvärdesobjekt.

Lokal, regional och nationell påverkan

Den lokala påverkan blir stor då 115 naturvärdesträd kommer att beröras varav 18 är särskilt skyddsvärda träd. Detaljplaneområdet har idag en hög täthet av naturvärdesträd och de flesta träden inom detaljplanen kommer att påverkas negativt. Dessa träd går ej att ersätta eftersom huvuddelen av deras växtplatser kommer att exploateras.

Eftersom flera av de skyddsvärda träden ingår som en del i regionens prioriterade värdestrakt för ek bedöms även en viss regional påverkan ske.

Naturvärdesträden är i sig en förutsättning för både livsmiljöer och naturvårdsarter i planområdet. I likhet med tidigare bedömning innebär förlust av ekmiljöer med gamla träd alltid någon grad av påverkan på nationell nivå, särskilt när det förekommer rödlistade arter knutna till dem.

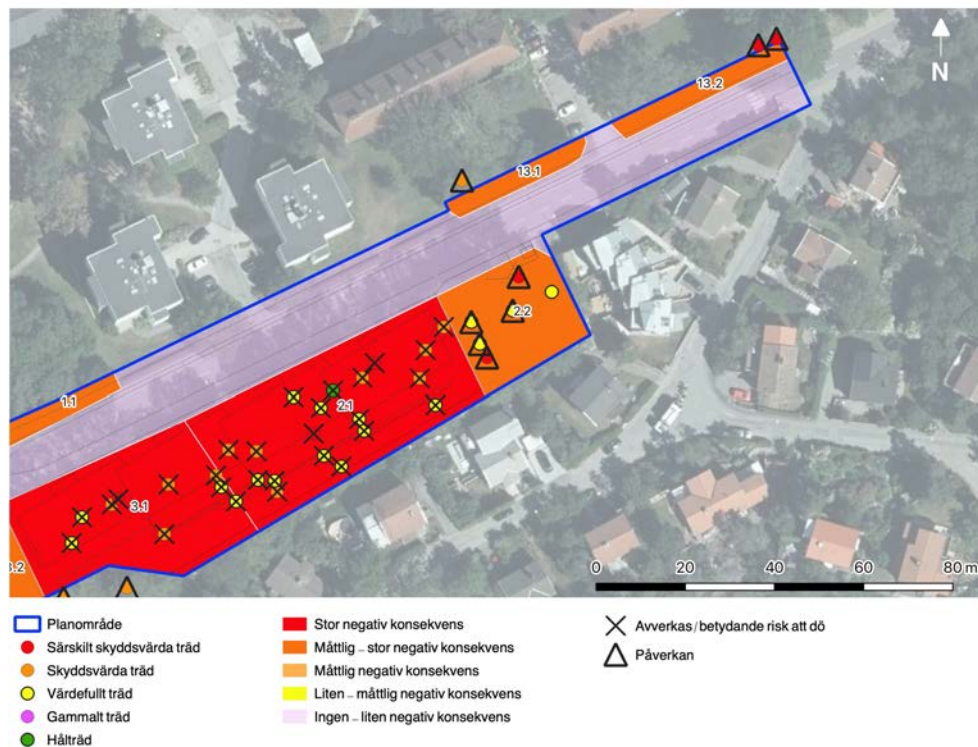
Konsekvensbedömning av delområden

Planförslaget bedöms innebära antingen stora negativa konsekvenser eller måttliga till stora negativa konsekvenser för biologisk mångfald i större delen av planområdet (tabell 9, figur 16–18). Konsekvenserna bedöms som särskilt stora i delområde 6.1 och 6.2 (figur 18) genom förlust och försämring av livsmiljöer med höga naturvärden och en direkt påverkan på rödlistade arter, bland annat genom avverkning av en ek med oxtungssvamp NT.

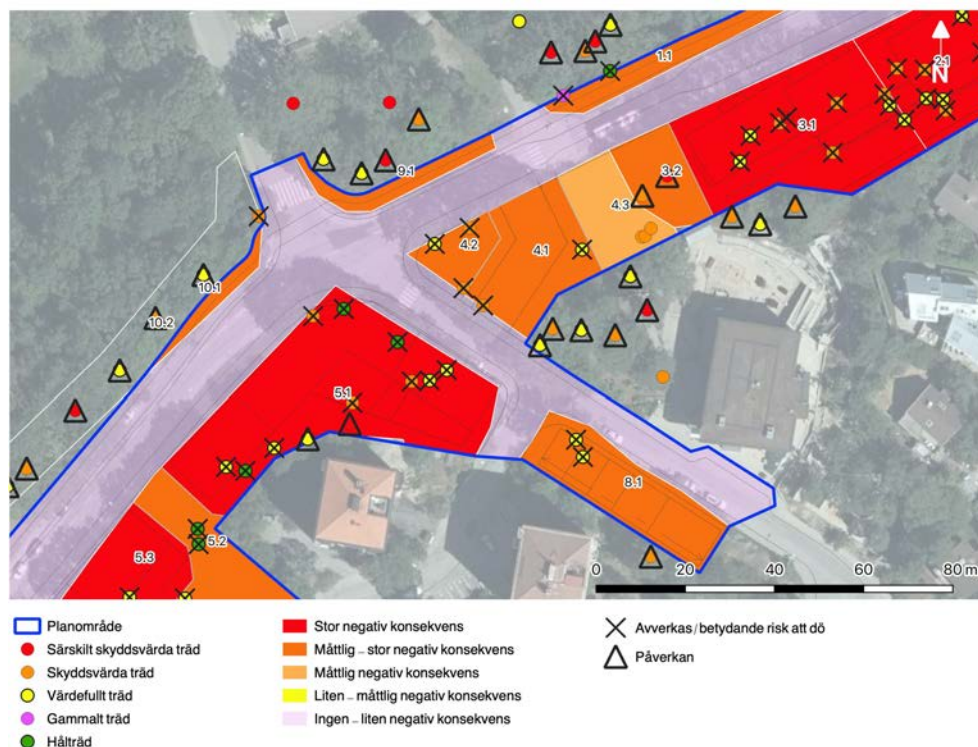
Samtliga naturmiljöer i planområdet bedöms påverkas, antingen direkt genom ianspråktagande av mark och påverkan på närstående träds vitalitet eller indirekt genom en ökad mänsklig närvaro och skötsel. Utöver detta kan en ökad beskuggning av naturvärdesträd genom byggnader göra dem mindre lämpliga för vissa naturvårdsintressanta arter bland exempelvis insekter och svampar.

Den planerade GC-vägen norr om Blommensbergsvägen bedöms innebära en viss förlust av livsmiljöer. Graden av påverkan bedöms dock främst bero på vilken hänsyn som tas till rötter och kronor på närstående naturvärdesträd vid genomförande av arbetet. Bedömningen av den faktiska påverkan norr om vägen är därför osäker.

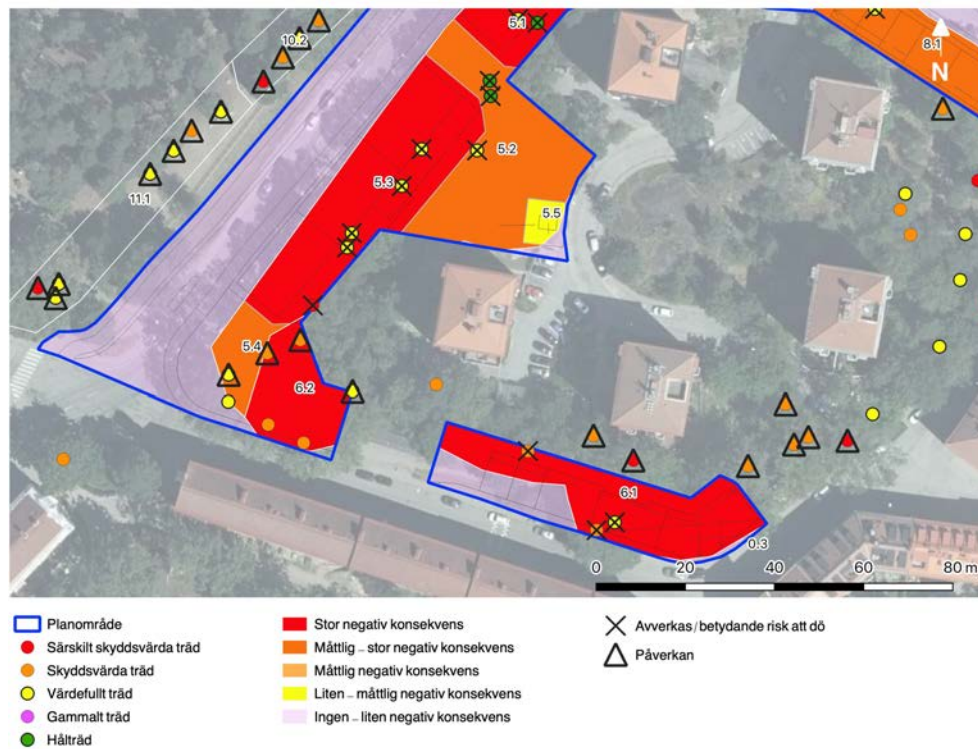

Figur 16. Bedömda konsekvenser för biologisk mångfald i respektive delområde i norra delen av planområdet.

Figur 17. Bedömda konsekvenser för biologisk mångfald i respektive delområde i centrala delen av planområdet.

Figur 18. Bedömda konsekvenser för biologisk mångfald i respektive delområde i södra delen av planområdet

Tabell 9. Sammanställning av bedömningar för respektive delområde, vilka även återfinns med ID-nummer i figur 16–18. Numrering inom parentes i löptext hänvisar till trädnummer i Trädmästarnas inventering.

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
1.1	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	lanspråktagande av naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde. Avverkning av ett hålträd (350) och ett gammalt träd (258). Påverkan noterad på två närstående blivande jätteträd av ek (klass 1). Även en närstående grov ek bedöms påverkas. GC-väg bedöms kunna påverka rotsystem och kronor.	Påtagligt naturvärde med flera naturvärdesträd i nära anslutning. Påverkan på grova ekar, varav två är blivande jätteträd.	Graden av påverkan bedöms bero på vilken hänsyn som tas till naturvärdes-träd vid genomförandet.
2.1	3	Stor negativ konsekvens	lanspråktagande av naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde. Avverkning av sammanlagt 19 naturvärdesträd varav två särskilt skyddsvärda träd (klass 1); en omkring 200-årig ek och en 150-årig björk med håligheter. I övrigt avverkas 8 skyddsvärda träd (klass 2) som är 150-175 år gamla, tre skogsekar och fem tallar. 11 av träden bedöms som värdefulla (klass 3), av dessa är nio 100-140-åriga tallar, en 140-årig ek med en del döda grenar samt en 90-årig asp med god vitalitet och ett hålträd (232).	Påtagligt naturvärde med ett flertal naturvärdesträd i och i nära anslutning till området.	
2.2	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Omfattande påverkan på rotsystem och krona på tre tallar nära byggnationen, två omkring 100 år (241, 244) och en ca 200 år (186). Två av träden har döda grenar. Påverkan på ett särskilt	Påtagligt naturvärde med flera naturvärdesträd.	

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
			skyddsvärt träd, en omkring 200-årig skogsek. Lindrig påverkan på rotsystem och krona på värdefull asp (247).		
3.1	4	Stor negativ konsekvens	Avverkning av nio naturvärdesträd varav en särskilt skyddsvärd ek på ca 200 år. I övrigt avverkas fyra skyddsvärda träd med klass 2 (två skogsekar och två tallar) samt fyra värdefulla träd (tre 120-130-åriga tallar och en 130-årig, spärrgrenig skogsek). Påverkan på tre närliggande träd varav två tallar bedömts som skyddsvärda träd (klass 2) och en skogsek med sprickor och håligheter som bedömts som värdefullt träd (klass 3).	Visst naturvärde med hög täthet av naturvärdesträd (även klass 1).	Avverkning av sammanlagt 9 naturvärdesträd varav en särskilt skyddsvärd ek.
3.2	4	Måttlig - stor negativ konsekvens	Omfattande påverkan i rotsystem och krona på en särskilt skyddsvärd ek (klass 1) som bedöms vara minst 250 år (209) samt lindrig påverkan på en skyddsvärd tall (klass 2) som är spärrgrenig och omkring 150 år (143). Påverkan genom efterföljande parkskötsel.	Visst naturvärde. Förekomst av särskilt skyddsvärd ek samt skyddsvärd tall.	
4.1	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö. Avverkning av en skogslönn (klass 2) och en skogsek (klass 3), båda ca 130 år. Omfattande påverkan på två skogsekar på närliggande förskolegård, ett skyddsvärt träd på ca 175 år (126) och ett värdefullt träd på omkring 130 år (124). Lindrig påverkan i rotsystem och krona på	Påtagligt naturvärde. Skyddsvärda och värdefulla träd.	

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
			en särskilt skyddsvärd tall (130), en skyddsvärd ek (292) och två värdefulla träd av asp och tall (128, 348).		
4.2	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö genom anläggning av sociala ytor. Avverkning av två skyddsvärda träd, en 130-årig spärrgrenig skogslönn (123) och en omkring 100 år gammal vårtbjörk (132), samt ett värdefullt träd, en 80-årig skogslönn (131).	Påtagligt naturvärde. Skyddsvärda och värdefulla träd.	
4.3	3	Måttlig negativ konsekvens	Möjlig påverkan på skyddsvärda träd i och med byggnation och efterföljande parkskötsel.	Påtagligt naturvärde. Tre skyddsvärda tallar (klass 2). Rödlistad art (tallticka).	Osäker bedömning. Graden av påverkan bedöms främst bero på vilken hänsyn till biologisk mångfald som tas vid framtida trädskötsel.
5.1	3	Stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö. Avverkning av 10 naturvärdesträd varav tre skyddsvärda träd (skogsek, skogslönn, tall), fyra värdefulla träd, varav två tallar och två ekogsekar, samt tre hålträd (99, 112, 118). Omfattande påverkan på rotsystemet på en särskilt skyddsvärd tall med förekomst av blomkålssvamp och död ved, omkring 120 år (105), samt lindrig påverkan på en värdefull tall (104).	Påtagligt naturvärde med ett flertal naturvärdesträd i och i nära anslutning till området.	
5.2	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Anläggning av park och sociala ytor samt omdragning av gångväg mellan husen. Avverkning av träd i delar av området, varav två hålträd och en värdefull tall med döda grenar. Påverkan genom	Påtagligt naturvärde, förekomst av naturvärdesträd.	Om ledningar till ny nätstation dras genom området innebär även detta en påverkan på mark och växtlighet.

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
			utökad parkskötsel med anledning av en ökad mänsklig närvaro förväntas försämra livsmiljön.		
5.3	3	Stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö. Avverkning av 8 naturvärdes-träd varav en särskilt skyddsvärd ek, fem värdefulla träd (två skogsekar och tre tallar) samt två hålträd. Omfattande påverkan i rotsystem och krona på två närliggande ekar, varav ett skyddsvärd träd (5) och ett värdefullt träd (8).	Påtagligt naturvärde med ett flertal naturvärdesträd i och i nära anslutning till området.	Tre av träden är belägna i nära anslutning/gränsen till byggnationen.
5.4	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Lindrig påverkan i rotsystem och krona på värdefull ek (315). Påverkan genom efterföljande parkskötsel förväntas försämra livsmiljön.	Påtagligt naturvärde. Två värdefulla ekar.	Närmare måttlig påverkan.
5.5	3	Liten - måttlig negativ konsekvens	Möjlig förlust av livsmiljö. I nuläget finns anläggning åtminstone på delar av ytan så påverkan bedöms därför som liten.	Påtagligt naturvärde (dock inte i den del som redan idag består av anläggning).	
6.1	2	Stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö, försämring av livsmiljö genom ökad beskuggning och ökad risk för åtgärder på närliggande träd, påverkan på spridning (Ekologi-gruppen 2022). Avverkning av två skyddsvärda träd, en skogsek på 120 år och en skogslönn på 100 år, samt ett värdefullt träd - en grov skogslönn. Omfattande påverkan i rotsystem och krona på ett blivande jätteträd som bedömts vara särskilt skyddsvärd (400). Trädet har bedömts överleva av Trädmästarna förutsatt att	Högt naturvärde med många rödlis-tade arter knutna till gamla och skadade träd samt död ved i solexponerade miljöer. Förekomst av naturvärdesträd.	

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
			skyddsåtgärder genomförs. Avverkning av ek med oxtungssvamp NT, kronhöjning på skyddsvärd ek där den rödlistade svampen rutsinn NT noterats (401), omfattande påverkan på en skyddsvärd ek (404). Vid det sistnämnda trädet har den rödlistade arten rotsopp noterats och denna bedöms påverkas negativt om trädet dör och om åtgärderna mulchning och gödsling genomförs. Lindrig påverkan på två skyddsvärda ekar (405, 406) samt en skyddsvärd tall (324). Lindrig påverkan på en särskilt skyddsvärd ek (407) med klass 1.		
6.2	2	Stor negativ konsekvens	Stor risk för förlust och försämring av livsmiljö genom omdaning till parkmark. Omfattande påverkan i rotsystem och krona på två närliggande ekar, varav ett skyddsvärd träd (5) och ett värdefullt träd (8). Lindrig påverkan i rotsystem och krona på värdefull tall (381).	Högt naturvärde med flera rödlistade arter knutna till gamla och skadade träd samt död ved i solexponerade miljöer. Förekomst av naturvärdes-träd.	
8.1	3	Måttlig - stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö. Avverkning av två värdefulla träd, en skogsek omkring 130 år (330) och en spärrgrenig 100-årig tall (333). Även en närliggande skyddsvärd tall (76) bedöms påverkas av byggnationen och efterföljande skötsel med risk för avverkning i ett senare skede. Någon grad av försämring av livsmiljö kan ske för vissa grupper,	Påtagligt naturvärde. Förekomst av skyddsvärda och värdefulla träd.	Närmare måttlig påverkan.

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
			som fladdermöss genom en ökad belysning från byggnaden. Naturvärdesobjektet är dock redan påverkat av mänsklig närvaro i det närliggande området i söder.		
9.1	4	Måttlig - stor negativ konsekvens	GC-väg bedöms kunna påverka rotsystem och kronor men i vilken omfattning beror på hänsyn vid utförandet. En särskilt skyddsvärd ek påverkas. I området längs vägen har det föreslagits att utveckla och återskapa brynmiljöer som skyddsåtgärd (Allmér m.fl. 2023). Möjlig påverkan genom anläggning av detta.	Visst naturvärde. Förekomst av närbelägna naturvärdesträd, varav en särskilt skyddsvärd ek.	Osäker avgränsning och bedömning av påverkan. Beror på hänsyn till närstående naturvärdesträd vid utförandet.
10.1	2	Måttlig - stor negativ konsekvens	Förlust av livsmiljö i någon grad. Avverkning på en skyddsvärd lönn (115). Möjlig påverkan på ytterligare ett skyddsvärd träd, en spärrgrenig skogsek på omkring 170 år (343) samt ett värdefullt träd av sötkörbär (136).	Högt naturvärde, förekomst av enstaka skyddsvärd träd strax utanför.	Osäker bedömning/avgränsning av påverkan. Beror på hänsyn till närstående naturvärdesträd vid utförandet.
10.2	2	Ingen bedömning	Möjlig förlust och försämring av livsmiljö samt skada på naturvärdesträd i samband med anläggande av GC-väg. Möjligen kan påverkan till viss del ske genom planerade skyddsåtgärder för att bevara, återskapa och genomföra skötsel av öppna gräsytor (Ekologigruppen 2023).	Högt naturvärde, flera naturvärdes-träd varav två särskilt skyddsvärda.	Osäker avgränsning och bedömning av påverkan. Beror på hänsyn till närstående naturvärdesträd vid utförandet.

ID	NV-klass	Bedömning	Miljöeffekt	Värde/känslighet	Kommentar
11.1	3	Ingen bedömning	Möjlig påverkan genom skada på naturvärdesträd vid anläggande av GC-väg. Påverkan kan till viss del ske genom planerade skyddsåtgärder för att bevara, återskapa och genomföra skötsel av öppna gräsytor (Ekologigruppen 2023).	Påtagligt naturvärde. Förekomst av naturvärdesträd, även en särskilt skyddsvärd ek.	Osäker bedömning/avgränsning av påverkan. Beror på hänsyn till närliggande naturvärdesträd vid utförandet.
13.1	2	Måttlig - stor negativ konsekvens	Anläggande av GC-väg. Konsekvensen beroende på grad av påverkan på naturvärdesträd; ett blivande jätteträd av ek med klass 2 (274), samt två alléträd som finns i objektet.	Högt naturvärde, rotsystem/kronor på närliggande träd sträcker sig sannolikt in i området.	Osäker bedömning av påverkan. Beror främst på hänsyn till den närliggande skyddsvärda eken vid utförandet.
13.2	2	Måttlig - stor negativ konsekvens	Anläggande av GC-väg. Konsekvensen beroende på grad av påverkan på naturvärdesträd, två skogsalmar som pekats ut som särskilt skyddsvärda (klass 1).	Högt naturvärde med två särskilt skyddsvärda almar (klass 1) samt tre alléträd.	Osäker bedömning av påverkan. Beror främst på hänsyn till skogsalmarna vid utförandet.

Sammanvägd konsekvensbedömning

Sammantaget bedöms planens konsekvenser för biologisk mångfald inom planområdet som stora på en lokal nivå mot bakgrund att värdefulla livsmiljöer tas i anspråk och att det avverkas ett stort antal naturvärdesträd, varav många bedöms vara omkring 150–200 år och därmed inte går att ersätta inom en överskådlig framtid. Påverkan på arter knutna till tall och ek bedöms som särskilt stor. Risken för påverkan genom en ökad mänsklig närvaro efter att byggnationen är färdigställd bedöms också som stor i och med att endast fyra kvarstående särskilda skyddsvärda träd (klass 1) har ett visst skydd genom samrådsplikt med Länsstyrelsen och då det inte finns någon trädplan med biologisk expertis.

På en regional nivå bedöms planen få måttliga till möjligen stora konsekvenser. Störst konsekvenser får planen för rödlistade och minskande arter knutna till gamla ekar och tallar. Det är svårt att säga att varje enskild exploatering som innebär förlust av ek- och tallmiljöer ger en regional påverkan, i stället är det främst de sammanvägda biotopförlusterna som bedöms ge kumulativa effekter på regional nivå.

Planens konsekvenser för biologisk mångfald bedöms som måttliga i ett nationellt perspektiv och går inte att negligera då Sverige har ett särskilt ansvar för ekmiljöer och flera rödlistade arter påverkas negativt. Det är svårt att säga hur stora konsekvenser förlusten av ekmiljöer i och med just denna detaljplan får på nationell nivå och i likhet med regional nivå kan de kumulativa effekterna sammantaget innebära mer betydande konsekvenser.

Det finns osäkerheter i bedömningen gällande konsekvenser för många träd som bedöms påverkas, både inom och utanför planområdet. Graden av påverkan avgörs i många fall av vilken hänsyn som tas vid anläggande och byggnation samt i vilken mån skyddsåtgärder kan genomföras och vilken hänsyn dessa tar till biologisk mångfald, inte bara trädens vitalitet. På längre sikt har det även betydelse i vilken mån som biologisk mångfald knuten till träden beaktas i den löpande skötseln i planområdet och de närmaste omgivningarna. Samrådsplikt kommer även fortsättningsvis att råda för de fyra skyddsvärda träd som lämnas kvar i området men för övriga naturvärdesträd finns ingenting i planbestämmelserna som säkerställer deras fortsatta biologiska värden på sikt. Då det inte heller finns någon trädplan med biologisk expertis bedöms risken för påverkan på träden öka.

Upplysningar

Totalt 18 särskilt skyddsvärda träd bedöms påverkas eller avverkas genom planförslaget. För åtgärder som kan påverka särskilt skyddsvärda träd råder samrådsplikt enligt miljöbalken 12 kap 6 §. Allén i planområdets östra del omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11 §. Dispens krävs för åtgärder som riskerar att skada naturmiljön i biotopskyddsområden.

Områden med höga naturvärden kan även omfattas av lagstiftning genom hus-hållningsbestämmelserna i miljöbalken 3 kap 6 § (se ruta nedan). Vi delar Ekologigruppens bedömning gällande detta och hänvisar vidare till Haglund & Vogel (2022) för vidare information.

"6 § Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas."

Referenser

- Allmér, J., Löfgren, M., Pihlgren, Aina. & Bagström, A. 2023. Artskyddsutredning för detaljplan vid Blommensbergsvägen, Stockholms stad. Ekologigruppen AB.
- Arkitema 2022. Trädstudie tall 186. 2022-06-22.
- Arkitema 2022. Skyddsvärda träd kvartermark - förslag på skyddsåtgärder. 2022-10-25.
- Arkitema 2022. Skyddsvärda träd, sektioner Riksbyggen. 2022-10-25.
- Arkitema 2022. Skyddsvärda träd, sektioner Wallenstam. 2022-10-25.
- ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Haglund, A. & Vogel, E. 2022. Ekologiska samband - utredning och konsekvensbedömning. Ekologigruppen Ekoplan AB.
- Haglund, A., Hällholm, S., Nilsson, M., Gyllang, F., Allmér, J., Bagström, A., Anderberg, R., Agstam-Norlin, K. 2023. Ekologirapport Skärgårdsskogen, Skarpnäck. Ekologigruppen AB.
- Karlsson, L. 2020. Fördjupad artinventering av fladdermöss, Blommensbergsvägen, Aspudden Stockholms Stad. Naturcentrum AB i PDF-rapport till Arkitema AB. 14 sidor.
- Karlsson, L., Strid, T & Carlberg, T. 2021. Naturvärdesinventering Blommensbergsvägen, Aspudden Stockholms kommun. Naturcentrum AB i PDF-rapport till Arkitema AB. 46 sidor.
- Länstyrelsen i Stockholms län 2020. Särskilt skyddsvärda ekar och ekmiljöer Naturvårdsstrategi för Stockholms län. Rapport 2020:18. Stockholm.
- Mörtberg, U., Zetterberg, A. & Gottier, M. 2007. Landskapsekologisk analys i Stockholms stad: Habitatnätverk för eklevande arter och barrskogsarter. Miljöförvaltningen, Stockholms stad.
- Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1. Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2. Naturresursavdelningen.
- Naturvårdsverket 2012. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd. Mål och åtgärder 2012—2016. Rapport 6496.
- Nilsson, M. 2017. Stockholms unika ekmiljöer. Förekomst, bevarande och utveckling. Ekologigruppen AB på uppdrag av Exploateringskontoret, Stockholm stad.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping.

Sahlin, E. 2022. PM Fågelinventering – Blommenbergsvägen, Stockholms stad 2022. Calluna AB.

Stockholms stad 2023 a. Bedömning av påverkan på särskilt skyddsvärda träd (klass 1). Kartmaterial framtaget av Stadsbyggnadskontoret Stockholms stad, 2023-02-14.

Stockholms stad 2023 b. Arkitekturprogram tillhörande detaljplan för del av Aspudden 2:1 m.fl. vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden. Stadsbyggnadskontoret Stockholms stad 2023-05-17.

Stockholms stad 2023 c. Tekniskt PM – Landskap. Systemhandling Blommensbergsvägen, Aspudden. Exploateringskontoret Stockholms stad, 2022-06-17.

Svensk författningssamling 2007:845. Artskyddsförordning. Miljö- och energidepartementet.

Svensk författningssamling 1998:808. Miljöbalk. Miljö- och energidepartementet.

Swedish Standards Institute 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:214

Trädmästarna 2020. Besiktningsprotokoll Blommenbergsvägen – trädinventering och ekologisk bedömning.

Trädmästarna 2020. Besiktningsprotokoll beskärningsförutsättningar skogsek nr 400 Blommenbergsvägen. 2020-12-15.

Trädmästarna 2021. Rotkartering av två skogsekar Blommenbergsvägen, Aspudden. 2021-07-04. Trädmästarna AB.

Trädmästarna & Arkitema 2022. Trädtabell med bedömning av påverkan samt åtgärdsförslag. 2022-10-25.

Trädmästarna 2022. Åtgärdsförslag träd, typsektion. 2022-06-13.

GIS-underlag

Ekologigruppen 2022. GIS-underlag från inventering av skyddsvärda träd.

Internetbaserade källor

Ekologigruppens metodik för klassificering av skyddsvärda träd:

[https://www.ekero.se/download/18.d9ec095172e6db9637b4435/1599647509797/NVI%20-](https://www.ekero.se/download/18.d9ec095172e6db9637b4435/1599647509797/NVI%20-%20Bilaga%203%20Medodbeskrivning%20Tradinmatning.pdf)

[load/18.d9ec095172e6db9637b4435/1599647509797/NVI%20-%20Bilaga%203%20Medodbeskrivning%20Tradinmatning.pdf](https://www.ekero.se/download/18.d9ec095172e6db9637b4435/1599647509797/NVI%20-%20Bilaga%203%20Medodbeskrivning%20Tradinmatning.pdf)

Bilaga 1

Metodik NVI

Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Med biologisk mångfald avses; ”mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ska avgränsas och beskrivas som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdeobjekten ska naturvärdesbedömas och utgöras av en dominerande naturtyp. Landskapsobjekten kan bestå av flera olika naturtyper och behöver inte naturvärdesbedömas.

Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 3. Vid bedömningen görs en sammanvägning av områdenas artvärde och biotopvärde. Om naturvärdesbedömningen av någon anledning inte kan ge ett säkert resultat anges det att bedömningen är preliminär. Detta kan exempelvis bero på att naturvärdesobjektet inte kunnat inventeras fullständigt eller att fältinventeringen inte genomförts vid en optimal tidpunkt för att hitta vissa naturvårdsarter.

Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1

Störst positiv betydelse för biologisk mångfald

Högt naturvärde – naturvärdesklass 2

Stor positiv betydelse för biologisk mångfald

Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald

Visst naturvärde – naturvärdesklass 4

Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesklasser.

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades hela inventeringsområdet med hjälp av Lantmäteriets ortofoto. Relevant information om

---

biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom genom följande källor:

- Naturvårdsverkets Skyddad natur
- Skogsstyrelsens Skogens pärlor
- Länsstyrelsens Geodatakatalogen
- Vatteninformationssystem Sverige VISS
- Stockholms Stads dataportal
- SLU Artdatabanken. Uttag av rödlistade, fridlysta, N2000 och skyddsklassade arter under perioden 1980-01-01 till 2020-07-02. För fåglar omfattas endast observationer med häckningskriterium under perioden 2000-01-01 – 2020-07-02.
- Artportalen, kompletterande utsök under perioden 2020-07-03 – 2023-06-03.

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesinventeringen genomfördes den 25 juni 2020 och den 24 maj 2023. Trädinventeringen genomfördes den 7 september 2020 med ett kortare återbesök den 12 november 2020.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad **medel**. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 0,1 ha eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 50 m och 0,5 m bredd.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse. Naturvårdsarter kan, men behöver inte, tillhöra en eller flera olika kategorier enligt nedan.

Med **rödlistad art** menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika

hotkategorier. NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade (SLU Artdatabanken, 2020).

Skyddade arter markeras i rapporten med § efter artnamnet. Med **skyddad art** eller **fridlyst** avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen. Fågelarter som är upptagna i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv markeras med EU efter artnamnet.

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – **signalarter i skog**. Art som tillhör denna kategori markeras med S efter artnamnet. Arter som enligt Skogsstyrelsens förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats vid naturvärdesbedömningen (Nitare 2019).

För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på **typiska arter**. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. Typiska arter markeras med T efter artnamnet. En typisk art anses i första hand vara relevant för vissa naturtyper, men i praktiken kan många typiska arter även fungera som naturvårdsarter även i andra naturtyper.

Arter som bedöms vara naturvårdsarter men inte går att föra till någon av kategorierna ovan markeras med NV efter artnamnet.

Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna kommer att registreras på Artportalen.

Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. För naturvårdsarter presenteras det vetenskapliga namnet i tabell. Namnen, såväl de svenska som de

---

vetenskapliga, följer dyntaxa. I bildtexterna anges båda svenska och vetenskapliga namn.

Skyddsvärda träd

Vid inventering av skyddsvärda träd har Naturcentrum använt den metod som beskrivs i Naturvårdsverkets undersökningstyp för inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet (2009) samt åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet (2004). Vid klassning av träden används Ekologigruppens metod för inventering av skyddsvärda träd där träden bedöms enligt en tregradig skala där klass 1 motsvarar särskilt skyddsvärda träd, klass 2 – skyddsvärda träd och klass tre – värdefulla träd (<https://medborgare.ekero.se/welcome-sv/namnder-styrelser/barn-och-utbildningsnamndens-arbetsutskott/mote-2020-02-18/agenda/nvi-bilaga-3skyddsvarda-tradpdf?downloadMode=open>). Trädens ålder uppskattades utifrån de lokala växtbetingelserna och synliga ålderskaraktärer samt förekomster av eventuella naturvårdsarter. Resultat och bedömning redovisas i text och tabell med tillhörande karta över trädens lokalisering i inventeringsområdet.

Naturvårdsmässigt relevant information har även använts från de båda inventeringar som genomförts av Trädmästarna och Ekologigruppen.

Nedan ett utdrag ur naturvärdesinventeringen inför detaljplan Blommensbergsvägen. Karta över naturvärdesobjekten finns i föreliggande rapport.

Bilaga 2

Redovisning av naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt 1.

Objekt ID: 1 Ädellövträd i parkmiljö

Area: 0,279 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Ädellövmiljö

Beskrivning: Ekdominerad ädellövskog med lönn, alm, poppel, tall och hagtorn. Ek dominerar i väster. Gott om skogsalm mellan 10–20 cm i brösthöjd. Vid fladdermusinventeringen observerades dvärgpipistrell jaga i området en längre tid. Området är mörkt nattetid med lä under blåsiga väderlek vilket gynnar fladdermöss. Intressant område för fåglar med flera häckande arter.

Biotopkvalitéer: Blommande och bärande träd och buskar, grov ek.

Naturvårdsarter: Björktrast NT, stare VU, grönfink *Chloris chloris* EN, skogsalm CR, dvärgpipistrell *Pipistrellus pygmaeus* §. Vid Callunas fågelinventering 2022 bedömdes objektet ingå i revir för skogsduva *Columba oenas* NV.

Kommentar: Objektet är delvis beläget utanför inventeringsområdet.

Naturvärdesobjekt 2.

Objekt ID: 2 Blandlövskog

Area: 0,253 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Blandlövskog.

Beskrivning: Sluttning mellan bebyggelse i söder och Blommensbergsvägen i norr. I trädskiktet finns ek, asp, tall, hägg, körsbär, alm, lönn, hassel, rönn och björk. Trädens ålder är huvudsakligen mellan 40–150 år. Mycket sparsamt med vegetation på marken. Fältskiktet utgörs främst av groddplantor från den vedartade vegetationen som finns i objektet. Inslag av lundvegetation och sparsamt inslag av död ved.

Biotopkvalitéer: Hålträd, mulm i björkhålighet.

Naturvårdsarter: Myskmadra *Galium odoratum* S T, liljekonvalj § T, blåsippa § S T, skogsalm CR, häckande björktrast NT. Vid Callunas fågelinventering 2022 bedömdes objektet även ingå i revir för svartvit flugsnappare NT.

Naturvärdesobjekt 3.

Objekt ID: 3 Lövdominerad blandskog

Area: 0,201 ha

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Lövdominerad blandskog.

Beskrivning: Glest skogsbevuxen slänt mellan bebyggelse och Blommensbergsvägen. Domineras av ek med inslag av enstaka tall och asp. Även en mindre alm förekommer. Fältskiktet domineras av tät grässvål med högvuxna näringsgynnade arter som hundäxing, kirskål, och rödklöver.

Biotopkvalitéer: Gammal ek.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, häckande björktrast NT (kull med ungar). Vid Callunas fågelinventering 2022 bedömdes objektet även ingå i revir för kråka NT och grönfink EN.

Naturvärdesobjekt 4.

Objekt ID: 4 Parkmiljö.

Area: 0,193 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö.

Beskrivning: Äldre ek, lönn och tall på lekplats och klippta gräsytor. Värdet är främst knutet till de enskilda träden.

Biotopkvalitéer: Gamla ädellövträd och tall.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR. Tallticka NT S T har noterats vid Trädmästar-nas tidigare trädinventering.

Kommentar: Värdet i synnerhet knutet till äldre tall i sydost.

Naturvärdesobjekt 5.

Objekt ID: 5 Ädellövdominerad lövskog.

Area: 0,519 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Ädellövdominerad lövskog.

Beskrivning: Trädbård med huvudsakligen lövträd i en sluttning och kring byggnaderna vid Sverkersgatan. Ek, lönn, skogsalm, fläder, hägg, hagtorn samt några enstaka äldre tallar. Trädsiktet är tätt och markvegetationen är mycket sparsam med arter som måbär, nyponros, spansk körvel och löktrav. Sparsamt inslag av död ved. Vid Sverkersgatan finns en grov skogsalm som uppmäter 61 cm i diameter i brösthöjd. Trädet är i övervägande god kondition.

Biotopkvalitéer: Blommande och bärande buskar och träd.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, häckande björktrast NT. Blomkålssvamp S noterades vid Ekologigruppens trädinventering.

Naturvärdesobjekt 6.

Objekt ID: 6 Parkmiljö och lövskog med ek.

Längd: 0,363 km

Naturvärdesbedömning: Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö med ek, ekdominerad lövskog.

Beskrivning: Ekbestånd med solitära gamla ekar i parkmiljö i objektets östra del. Två av ekarna är blivande jätteträd. I öster finns även buskridåer med fläder, skogsalm, hagtorn, lönn och hägg. Västra delen av objektet utgörs av ekdominerad lövskog i en sydvänd sluttning. Inslag av senvuxen ek. Död ved förekommer sparsamt, främst som kvarsittade döda ekgrenar. Förekomsten av rotsopp indikerar bördig och kalkrik mark.

Biotopkvalitéer: Gammal ek, blivande jätteträd, senvuxen ek, död ved, blommande och bärande träd och buskar, bördig/kalkrik mark.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, rutskinn NT, blanksvart trämyra S, ekticka NT S T. Rotsopp NT noterades i objektet år 2017 och bedöms kunna finnas kvar i området. I samband med Ekologigruppens trädinventering noterades även oxtungssvamp NT S i objektet.

Naturvärdesobjekt 7.

Objekt ID: 7 Lövskogsridå

Area: 0,063 ha

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Lövskog.

Beskrivning: Mycket tät skog- och buskridå mellan väg och bebyggelse. Trädskiktet utgörs av lönn, skogsalm, körsbär och tall samt vårtbjörk. En äldre ek växer i nordligaste delen av objektet. Slån, fläder, hagtorn, hägg, och nyponros samt de invasiva arterna liguster och snöbär. Markvegetation mycket sparsam och utgörs främst av löktrav och nejlikrot.

Biotopkvalitéer: Blommande och bärande träd och buskar. Gammal ek.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, häckande björktrast NT med ungar.

Naturvärdesobjekt 8.

Objekt ID: 8 Parkmiljö och hållmarker

Area: 0,388 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö och hållmarker

Beskrivning: Glest trädbevuxet område med hållar och både naturlig och införd flora. Både delar med hög gräsvegetation och hållmarker. Flera äldre tallar omkring 150 år, ett äldre äppelträd, enstaka skogsalmar, hagtorn, rönn, oxel och ett bestånd av krypvide. Hundäxing, löktrav och kruståtel i mer högvuxna partier, vid hållarna växer harklöver, äkta johannesört, bergssyra, kärleksört och getrams samt kulturinslag med arter som rödfibbla, kaukasisk fetknopp, silverarv och murgröna. Inslag av spärrgrenigt oxbär. En gammal tallåga finns i objektet. Området är mörkt nattetid och erbjuder lä under blåsiga nätter vilket gynnar fladdermöss.

Biotopkvalitéer: Gammal tall, blommande och bärande träd och buskar, död ved.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, talticka NT S T och murgröna S T. Dvärgpipistrell § noterades jagande en längre tid i objektet vid fladdermusinventeringen.

Naturvärdesobjekt 9.

Objekt ID: 9 Parkmiljö med äldre ek.

Area: 0,132 ha

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö med äldre ek.

Beskrivning: Äldre ekar på gräsmatta och lekyta. Även förekomst av mindre björkar, hägg, skogsalm och lönn.

Biotopkvalitéer: Äldre ek, blommande och bärande buskar och träd.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR.

Kommentar: Objektet är delvis beläget utanför inventeringsområdet.

Naturvärdesobjekt 10.

Objekt ID: 10 Lövdominerad blandskog

Area: 1,686 ha

Naturvärdesbedömning: Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Lövdominerad blandskog.

Beskrivning: Skogsbevuxet område som omgärdar en gräsmark. Avgränsas av gatumark i söder och öster samt bebyggelse i norr. Stort inslag av ek med en ålder av 80–175 år. I området finns även många äldre tallar. Övriga träd i området är skogslönn, hägg, skogsalm, tysklönn, poppel. Markvegetationen är gles på grund av skugga och utgörs av löktrav, nejlikrot, hundäxing, kruståtel och ängsgröe. Inslag av blåbär och kirska. Hägg, fläder, krusbär, snöbär och nyponros i buskskiktet. Delar av objektet ingår i en beteshage för tre hästar. Hålträd av bland annat ek och tall, högstubbar av tall. Sparsamt med död ved. Området är i nuläget övervägande mörklagt nattetid vilket gynnar fladdermöss. Vid fladdermusinventeringen observerades hög aktivitet av nordfladdermus NT § och gråskimlig fladdermus § när insekter svärmade över gräsytan.

Biotopkvalitéer: Gammal ek och tall i solexponerat läge, blommande och bärande träd och buskar, hålträd, högstubbar, död ved.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, ekticka NT S T, reliktböck NT, talticka NT S T, gråskimlig fladdermus §, nordfladdermus NT §. Bland häckande fågelarter noterades stare VU, björktrast NT (flera par), grönfink EN och kråka NT samt möjligen även svartvit flugsnappare NT.

Kommentar: Objektet är delvis beläget utanför inventeringsområdet.

Naturvärdesobjekt 11.

Objekt ID: 11 Gårdsmiljö

Area: 1,06 ha

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Gårdsmiljö med gammal tall.

Beskrivning: Skogsbevuxen 4H-gård som används för djurhållning med beteshagar, bangolf och öppna hållmarker med äldre tallar som har stängslats som skydd mot hästar. Hål av reliktböck finns i tallarna i hagen. Värdet främst knutet till de enskilda gamla tallarna och inslaget av grov – mycket grov ek.

Biotopkvalitéer: Gammal tall, mycket grov ek.

Naturvårdsarter: Reliktböck NT, tallticka NT S T, kråka NT, svartvit flugsnappare NT. Vid Callunas fågelinventering 2022 bedömdes objektet även ingå i revir för stare VU, grönfink EN, fiskmå NT och björktrast NT.

Kommentar: Värdet främst knutet till äldre tall och ek.

Naturvärdesobjekt 12.

Objekt ID: 12 Skogsdunge

Area: 0,054 ha

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Lövdominerad skogsdunge.

Beskrivning: Litet, tätt skogsbevuxet område med skogsalm, tall, ek, lönn, asp, rönn, nyponros och skogskornell. En liten hållmark finns i objektet. Gles markvegetation med löktrav och nejlikrot.

Biotopkvalitéer: Blommande och bärande buskar och träd.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR.

Kommentar: En del av objektet är beläget utanför inventeringsområdet.

Naturvärdesobjekt 13.

Objekt ID: 13 Parkmiljö med gamla ädellövträd

Area: 0,205 ha

Naturvärdesbedömning: Högt naturvärde – naturvärdesklass 2.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö.

Beskrivning: Park- och trädgårdsmiljö med grov till mycket grov, spärrgrenig ek samt gammal skogsalm och gammal tall. En allé med i huvudsak körsbärsträd löper längs med Blommensbergssvägen och innefattar en grov ek i väster och två almara i öster. Lummig trädgårdsmiljö med uteplats, rabatter och gräsytor samt utbredda höga buskage med syren och andra trädgårdsbuskar som delvis skuggar ekstammarna. En gammal tall med rikliga spår av reliktböck finns i objektet utanför inventeringsområdet. Nordfladdermus NT § observerades en längre tid jagades i objektet vid fladdermusinventeringen år 2020.

Biotopkvalitéer: Gammal ek, tall och skogsalm, solbelysta trädstammar, delvis solexponerat, savflöde, barkskador, blommande och bärande buskar och träd.

Naturvårdsarter: Skogsalm CR, reliktböck NT S, brun mulmblomfluga NV, nordfladdermus NT §, födosökande stare VU och björktrast NT.

Områdesskydd: Allén omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11 §.

Kommentar: Objektet består av två närliggande och liknande miljöer som skiljs åt av en asfalterad yta. Större delen av objektet är beläget utanför

---

inventeringsområdet. Trädens kronor sträcker sig dock ut över cykelbanan, troligen gäller detta i någon omfattning även deras rotsystem.

Bilaga 3

Tidigare anpassningar/skyddsåtgärder på kvar- tersmark

Under planarbets gång har antalet planerade bostäder minskats från ca 300 till 215 och viss övrig justering av bebyggelsens lokalisering har gjorts för att minska påverkan på biologiska värden.

Inom område A och B (se figur nedan) har justeringar gjorts för att minska påverkan på rötterna hos närliggande träd. Justeringar har även gjorts i område C för att minska markanspråket av en hållmark med påtagligt naturvärde.

Hänsyn har även tagits till en särskilt skyddsvärd ek, klass 1 (nr 400) och en skyddsvärd ek, klass 2 (nr 404), genom justering av bebyggelse och genom att undvika anläggandet av en planerad brandväg i denna del av område D.

I område F har byggnaden förflyttats 0,5 m västerut och burspråket på gaveln mot öst har spegelvänts för att vinna 1,5 m extra utrymme och skapa bättre förutsättningar för två närliggande tallar, varav en bedömts som ett särskilt värdefull, klass 1 (nr 186), och ett har bedömts som värdefull, klass 3 (nr 241).

Det finns även ett förslag framtaget för skyddsåtgärder för träd (Trädmästarna & Arkitema 2022). Det är dock osäkert i vilken mån dessa kan genomföras för träd på angränsande fastigheter då byggherrarna inte har rådighet över dessa. Det är även osäkert om de eventuella åtgärderna kommer att genomföras med stöd av biologisk expertis som kan säkerställa nyttan för den biologiska mångfalden.